

Täysistunto

Torstai 27.11.2025 klo 16.00—18.11

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 18.11.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (16.00—18.11).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
valtiovarainministeri Riikka Purra
sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
puolustusministeri Antti Häkkänen
maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah
ulkoministeri Elina Valtonen
oikeusministeri Leena Meri
liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne
sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso
kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
sisäministeri Mari Rantanen
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand
tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie
työministeri Matias Marttinen

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää paikalla olevalle ministerille kysymyksen, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. On toivottavaa, että kukin kysymys on osoitettu yhdelle paikalla olevalle ministerille.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys veronkevennyksistä (Riitta Kaarisalo sd)

Suullinen kysymys SKT 186/2025 vp

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 Riitta Kaarisalo sd: Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Purra, vielä keväällä te vanhoitte, että teidän vahtivuorollanne Suomi ei päädy EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn. No niin vain kävi, että siellä me nyt olemme ihan etupulpetissa asti, vaikka SDP:n puheenjohtaja Antti Lindtman teitä keväällä kehysriihen jälkeen tästä varoitti. Koko hallituskauden olette toistaneet, että on pakko leikata. Silti viime kevään puoliväliriihessä te päätitte yhtäkkiä romuttaa valtion tulopohjaa miljardien veronkevennyksillä, jotka hyödyttävät vain kaikkein varakkaimpia. Oman ministeriönne arvion mukaan nämä päätökset syventävät julkisen talouden alijäämää miljardikaupalla. Arvoisa valtiovarainministeri Purra, otatteko nyt vastuun politiikkanne tuloksista, ja kannatteko vastuunne siitä, että Suomi joutuu EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.02 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Koko sen ajan, kun valtiovarainministerinä olen toiminut, olen tuonut esille hyvin voimakkaasti — monien mielestä liikaa, liian kielteisesti — meidän julkisen talouden ja valtiontalouden heikkoa tilaa. Se liittyy siihen, että meidän tulot ja menot ovat kroonisesti ja rakenteellisesti epätasapainossa. Sen lisäksi meillä ei ole tässä maassa ollut aitoa, reaalista talouskasvua todella pitkään aikaan, 17—18 vuoteen, mutta samaan aikaan meidän menot on edelleen rakennettu paljon paremman talouskasvun varaan. Tämä on se perusongelma.

Se, mitä tämä hallitus on pyrkinyt tekemään — paitsi säästämään niistä menoista, ja tässä me olemme kyllä onnistuneet — on, että me olemme pyrkineet tekemään sellaisia kasvutoimia, jotka vaikuttavat rakenteellisesti. Mutta kyllä, tilanne on ollut hyvin vaikea meidän vientimarkkinoilla, kauppapolitiikassa, Ukrainassa käytävässä sodassa ja niin edelleen. Tällä kaikella on vaikutuksensa Suomeen. Meidän uudistukset eivät mene hukkaan. Käyttötalouden menoja täytyy leikata tulevillakin kausilla. [Puhemies koputtaa] Tämä on päivänselvää. Tämä hallitus tekee parhaansa, ja minä ministerinä kannan vastuun tämän hallituksen talous- ja finanssipolitiikasta, [Puhemies koputtaa] ja hallitus kantaa kaikista päätöksistään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri Purra. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kaarisalo, olkaa hyvä.

16.03 Riitta Kaarisalo sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Purra, tämä oli ensimmäinen kerta, kun kuulimme tässä salissa teiltä, että te kannatte osaltanne vastuuta tästä tilanteesta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ollut! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Teidän talouspolitiikkanne jäljiltä työttömiä on ennätysmäärä,

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

konkurssit ovat 2000-luvun tapissa ja niin ihmisten kuin yritystenkin luottamus on pohjamudissa.

Jo kautenne alkaessa viittasitte kintaalla asiantuntijoiden kehotuksille, että leikkausten lisäksi pitää myös vahvistaa kasvun edellytyksiä ja huolehtia tulopohjan vakaudesta. Leikkaukset ilman kasvuvaikutusta heikensivät kotimarkkinoita, nostivat työttömyyttä ja supistivat taloutta, siis lisäsivät sitä alijäämää, jota nyt Brysselissä selitellään. Hallitus on syyttänyt kaikkia muita, vaikka menettely käynnistyi juuri teidän omien budjettiratkaisujen ja kasvua heikentävien toimien seurauksena.

Arvoisa ministeri Purra, eikö nyt olisi järkevää vahvistaa julkista taloutta ja perua kallis ja hyödytön yhteisöveron alennus?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.05 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tämä hallitus kantaa vastuun omista päätöksistään ja siitä, mitä se tekee, mutta minä tai tämä hallitus ei voi kantaa vastuuta edellisten hallitusten tekemistä päätöksistä. Tässä maassa hallitus toisensa perään, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, on vähät välittänyt julkisesta velasta ja on vähät välittänyt tuolla vaalikentillä siitä, mitä on luvannut äänestäjille. Ja valitettavasti katseeni tässä kääntyy erityisesti sinne vasemmalle. Se on nimenomaan sosiaalidemokraattista politiikkaa, [Timo Harakka: Katsokaa peiliin!] ja se nähdään tälläkin hetkellä teidän omasta vaihtoehtobudjetistanne, jonka te esittelitte. Käytännössä se nojaa ilmalle. Te olette hyväksyneet hallituksen tekemät säästöt suurimmalta osin, vaikka te olette niistä jokaista täällä vastustaneet, käytännössä kaikki meidän työelämäuudistukset ja monta muuta, ja tällä ilmalla te pelaatte siellä ja esitätte, että te muka ottaisitte vähemmän velkaa. Valitettavasti tämä ei ole uskottavaa, mutta oppositiolla on erivapauksia ja te olette siitä itse vastuussa.

2.2. Suullinen kysymys veronkevennyksistä (Tuomas Kettunen kesk)

Suullinen kysymys SKT 187/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.06 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu herra puhemies! Eilen keskusteltiin opposition vaihtoehtobudjeteista, ja näköjään tänään tämä keskustelu jatkuu. Kun näistä puhutaan, niin kyllä tälle suunnanmuutokselle on kiire. Suomi ei mene eteenpäin, Suomi menee päin seinää, mutta vieläkö hallitukselta ei ole löytynyt nöyryyttä tosiasioiden tunnustamiseen. Etenkin valtiovarainministerin ylimielisyyskäyrä menee katosta läpi tänäänkin. Silmiinpistävintä kuitenkin oli eilen pääministerin poissaolo, mutta ei näytä häntä täällä tänäänkään näkyvän. [Eduskunnasta: Missähän se on?] Tiedetään, että pääministeri on eteläisessä Afrikassa.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Puhemies! Kaukomatkailu meni nyt Orpolla Suomen tulevaisuuden edelle. Pitäisi laittaa asiat tärkeysjärjestykseen. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Keskustalle tärkeintä on muuttaa suunta, saada Suomi nousuun. [Oikealta: Ensimmäinen kerta, kun kepu ei pettänyt!] Suomi nousee tavallisten työtä tekevien suomalaisten varassa. [Puhemies koputtaa] Keskusta esittää keskituloisille vähintään 500 euron, jopa 1 000 euron veroalea. Ministeri Purra, sopiiko hallitukselle, että alennetaan suurituloisimpien sijaan keskituloisten verotusta, kuten keskusta esittää? [Jani Mäkelä: Sitä on alennettu jo!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.07 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kettunen on erinomainen retorikko, mutta muistutettakoon nyt tälle salille ja kaikille katselijoille, että keskusta ei tässä vaihtoehtobudjetissaan näille uusille menoilleen ja veronalennuksilleen löytänyt lainkaan rahoitusta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Teidän vaihtoehtobudjettinne on vielä enemmän ilmassa kuin sosiaalidemokraattien vaihtoehtobudjetti.

Tämä hallitus alentaa kaudellaan työn verotusta jopa 1,8 miljardia euroa. Se tarkoittaa sitä, että suurin osa, ylivoimaisesti suurin osa siitä kohdistuu pieni- ja keskituloisille työntekijöille, myös lapsiperheet saavat tässä erityistä parempaa veronalennusta. [Miapetra Kumpula-Natri: Kymppin!] Sen sijaan siitä, mihin te jatkuvasti viittaatte mutta ette siihenkään suoraan, eli ylimpien marginaalien laskeminen 52 prosenttiin, asiantuntijat, IMF ja vaikkapa Ruotsin esimerkki kertovat, että se on aito kasvutoimi. Ja ymmärsin, edustaja Kettunen, että myös keskusta kantaa huolta siitä, että tässä maassa ei ole kasvua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen, olkaa hyvä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Nyt tulee virallinen linja!]

16.08 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen talouspolitiikka on ollut huonosti ajoitettua, ja näyttää siltä, että myös kasvutoimet tulevat epäonnistumaan. Aloititte kauden, kun työllisyys lähti heikkenemään, sillä, että kiihdytite laskusuhdannetta leikkauksilla, ette reagoineet rakennusalan kriisiin, ja nyt se kriisi on laajentunut myös muille sektoreille, ja työllisyystilanne on historiallisen heikko. Peritte Marinin hallitukselta ennätystyöllisyyden, ja nyt olette saaneet aikaan ennätystyöttömyyden. Se on jo melkoinen saavutus. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa]

Nyt yritätte vastata tähän tilanteeseen niin sanotuilla kasvutoimilla, joille ei löydy tukea, ei tutkimuksista, ei löytynyt aikaisemmin myöskään valtiovarainministeriöstä, kunnes jokin käänsi virkamiesten kannan. Voisitteko vastata aikaisemmin esitettyyn kysymykseen: oletteko valmiita perumaan tämän yhteisöveron alennuksen, kun sille ei ole onnistuttu uskottavia kasvuvaikutuksia toteamaan ja se tulee heikentämään Suomen julkista taloutta tulevina vuosina sadoilla miljoonilla euroilla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.09 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime viikolla te kyseenalaistitte VTV:n asiantuntijoiden arvovallan ja

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

osaamisen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] Tällä viikolla, jälleen kerran, te kyseenalaistatte valtiovarainministeriön virkamiesten osaamisen ja ammattitaidon. Teidän ryhmästäne jatkuvasti esitetään, että valtiovarainministeriössä virkamiehet tekevät jotenkin puolueellisia tai poliittisia päätöksiä. [Vasemmalta: Ihmeellistä!] Minä seison minun virkamiesteni takana ja luotan kyllä heihin. Poliittiset päätökset tehdään tietenkin poliittisesti hallituksessa.

Mitä tulee sitten siihen, että te sanotte, että me olemme tehneet myötäsyclisiä päätöksiä, niin voi kuinka monta kertaa olen tällä paikalla toivonut, että edellinen hallitus silloin, kun talous lähti nousuun, että se edes silloin olisi onnistunut tekemään muutaman pienen säästön, mutta ei, se peruutti jokaisesta, ja siihenkin VTV kiinnittää huomiota. Ja se on tämän hallituksen edessä. Me olemme joutuneet tekemään niitä toimia teidänkin edestäne.

2.3. Suullinen kysymys hallituksen tekemien leikkausten kohdentamisesta (Saara Hyrkkö vihr)

Suullinen kysymys SKT 188/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.10 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Taloudessa on lopulta kyse arvovalinnoista, ja vihreiden valinnat ovat erilaisia kuin Orpon hallituksen. Meidän valintamme on leikata ympäristölle haitallisesta toiminnasta ennemmin kuin koulutuksesta, varmistaa, että varakkaimmat osallistuvat oikeudenmukaisesti eikä esimerkiksi työntää lapsia köyhyyteen ja tehdä ilmasto- ja luontotoimia tänään sen sijaan, että lasku jää tuleville sukupolville.

Vihreiden vaihtoehtobudjetissa olemme jälleen kerran osoittaneet, että julkista taloutta olisi mahdollista vahvistaa aivan samassa mitassa kuin Orpon hallitus mutta ilman leikkauksia koulutuksesta ja lapsiperheköyhyyttä syventämättä. Ministerit puhuvat usein vaikeista päätöksistä. Kuvaavaa on minusta se, että tälle hallitukselle on ollut helpompaa tehdä päätöksiä, joilla yli 30 000 lasta työnnetään köyhyyteen, kuin leikata ympäristölle haitallisen toiminnan tukia.

Kysyn teiltä, ministeri Purra: millaisia taloudellisia vaikutuksia tällä arvovalinnalla voi olla pidemmällä aikavälillä, kun otetaan huomioon, että lapsena koetulla köyhyydellä voi olla erittäin kielteisiä vaikutuksia koko elinkaaren ajan, ja kun otetaan huomioon, [Puhemies koputtaa] että luonto- ja ilmastotavoitteissa epäonnistumiseen liittyy merkittäviä kustannusriskejä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

16.12 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen itsekin täällä monet kerrat sanonut, että olemme tehneet myös vaikeita päätöksiä. On ihan luonnollista ja inhimillistä, että tässäkin salissa eniten puhutaan niistä vaikeista päätöksistä, mutta samaan aikaan haluan korjata sen, että me olemme tehneet päätökset yli kymmenen miljardin kokonaisuudesta, jossa suoraa sopeuttamista on tällä hetkellä noin kuusi miljardia. Me olemme kohdistaneet niitä käytännössä kaikkialle.

Alueet, joihin ei ole kohdistunut minkäänlaisia toimia, liittyvät puolustukseen ja turvallisuuteen, [Vasemmalta: Vuorineuvoksille!] pääasiassa nimenomaan näihin, ja onneksi tämä sali ymmärtää, miksi. Samaan aikaan sosiaali- ja terveydenhuollon menot ovat kasvaneet voimakkaasti. Tämä hallitus on lisännyt hyvinvointialueille yli neljä miljardia jo tähän mennessä. Itse asiassa pelkästään nämä kulut — puolustukseen ja turvallisuuteen liittyvät, sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sitten sen uskomattoman suuren valtionvelan korkomenoihin menevät kulut — selittävät sen, että me olemme vielä näin kovasti takamatkalla. Mikäli näihin laitettavat menot olisivat vuoden 2015 tasolla, niin meidän julkisyhteisöjen rahoitusasema lähestyisi jo tasapainoa tulevina vuosina.

Mutta kyllä, [Puhemies koputtaa] vaikeillakin päätöksillä on seurauksensa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.13 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta oli positiivista, että ensimmäisen kerran nyt te selvästi totesitte, että otatte vastuun tästä Suomen joutumisesta EU:n alijäämämenettelyyn, [Välihuutoja — Puhemies koputtaa — Perussuomalaisten ryhmästä: Mikä niitä vaivaa?] koska tähän mennessä olette syyttäneet aiempia päättäjiä ja aiempia päätöksiä. Ja jos asia olisi ollut niin, niin ettehan te esimerkiksi viime vuonna tässä salissa olisi perustelleet arvonlisäveron korotusta kesken vuotta sillä — te nimenomaan perustelitte sen sillä — että Suomen pitää välttää alijäämämenettely.

No, nyt olemme tässä. Olette vieneet Suomen sinne EU:n tarkkailuluokan etupulpettiin. Olette vieneet suoraan Suomen sinne. Kaikki nämä leikkaukset ja päätökset perustelitte sillä, että tämä pitää välttää. Ja nyt kysymys on se, kun otitte selvästi vastuun: Johtaako se johtopäätöksiin siitä, pitääkö jokin muuttaa, koska se kaikista suurin syy ja ongelma on se, että me olemme nähneet Suomessa heikoimmasta päästä olevan kasvun, heikoimman työllisyyskehityksen, heikoimmasta päästä olevan työttömyyskehityksen, uhkaamme tulla EU:n korkeimman työttömyyden maaksi? [Puhemies koputtaa] Mitä johtopäätöksiä nyt aiotte tehdä, kun Suomi joutui EU:n alijäämämenettelyyn vastoin teidän lupauksia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.14 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toisin kuin puheenjohtaja Lindtman väittää, olen tuonut esille, että tässä maassa ei tehdä sopeuttamista ja julkisen talouden korjaamista Euroopan unionin takia vaan tämän meidän oman isänmaamme takia, sen takia, että me kykenemme tulevina vuosina huolehtimaan meidän hyvinvointiyhteiskunnasta, huolehtimaan niistä lukuisista menoista, joita hyvinvointiyhteiskunta Suomelle kuuluu tilanteessa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Demarit tekee politiikkaa tukipaketeilla!] jossa työikäisen väestön määrä vähenee koko ajan ja jossa samaan aikaan meidän demografinen kehitys viittaa siihen, että

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

ikäntyminen tulee lisäämään esimerkiksi niitä sotekuluja. Tämä on syy, miksi tämä hallitus tekee näitä toimia. [Timo Harakka: Miksi siis työttömyys nousee?]

Edustaja Lindtman, minä tiedän, että te olette varmasti rehellisempi mies kuin te täällä kyselytunnilla annatte osoittaa. [Naurua] Minä tiedän, että te tiedätte, että minä kannan vastuuta tästä talous- ja finanssipolitiikasta mutta minä en voi kantaa vastuuta edellisten hallitusten toimista, en myöskään pääministeri Marinin hallituksen toimista. Meidän urakkamme olisi paljon pienempi, itse asiassa me emme olisi siellä alijäämämenettelyssä, mikäli teidän hallituksenne olisi tehnyt enemmän toimia. [Perussuomalaisten ryhmästä: Erinomainen vastaus, ministeri!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.16 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valtiovarainministeri, sanoitte, että kannatte vastuuta. Nyt jos kerrataan ne teidän hallitusohjelmanne keskeiset tavoitteet julkiselle taloudelle: Velkasuhde piti vakauttaa tämän vaalikauden aikana — ei toteudu. Alijäämän piti olla korkeintaan yksi prosentti — ei toteudu. Piti saada 100 000 uutta työllistä — ei toteudu.

Orpon—Purran hallituksen keskeisimmät talouspoliittiset tavoitteet eivät tule toteutumaan. Se tarkoittaa sitä, että hallituksen ohjelmalta ja työltä, siis siltä keskeiseltä sisällöltä, joka oli hallituksenne suuri projekti, on valitettavasti pudonnut pohja pois. Olisimme toivoneet, että olisitte tässä onnistuneet, koska tämä olisi ollut koko isänmaan etu. Valitettavasti näin ei ole käynyt. Kansalaisten luottamus talouteen on erittäin alhaalla, ja työttömyys on kasvanut.

Arvoisa valtiovarainministeri, kun tämä kerran on lopputulema työstänne ja hallituksenne työstä, niin mikä on johtopäätöksenne? Olisiko nyt johtopäätösten aika, [Antti Lindtman: Juuri näin!] ja jos on, niin minkälaisia johtopäätöksiä mielestänne hallituksen nyt tulisi tehdä tästä merkittävästä talouspolitiikan epäonnistumisesta, joka on Suomelle vakava paikka?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.17 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Honkonenhan ehdotti pääministerin eroa tuossa muutama päivä sitten, [Mikko Savola: Ei ole näkynyt pääministeriä!] mutta nyt ette ollut ihan niin suorasanainen.

Kyllä, teidän luettelemanne tämän hetken tulokset ovat juuri niin huonoja. Kerta kerran jälkeen valtiovarainministeriössä ja muuallakin Suomessa on jouduttu todistamaan sitä, että meidän lukumme ovat entisestään heikentyneet. Näin on tapahtunut monessa muussakin maassa. [Antti Lindtman: Mutta pahimmin Suomessa!] Esimerkiksi Saksassa ja jopa Ruotsissa tällä hetkellä kärvistellään esimerkiksi työllisyyden kanssa, ja tämä on juurikin totta.

Toinen asia on sitten se, mikä on hallituksen rooli näissä asioissa, että meidän vientimarkkinoilla on ongelmia, että Ukrainassa käydään sotaa, että meidän raja on ollut kiinni jo hyvin pitkään, että on ylipäättänsä rakenteellisia ongelmia, joita me pyrimme korjaamaan ja jotka ovat voimassa tässä maassa. Kuten eilenkin, te vihjailette jokaisessa puheenvuorossanne, että nämä ikävät asiat, joita meidän ympärillämme on ja tapahtuu, ovat hallituksen yksinomainen syy. Minä toivoisin, että mikäli tämä on teidän

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

syytöksenne, [Puhemies koputtaa] niin tehkää se hieman suuremmin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kepu pettää aina!]

2.4. Suullinen kysymys koulutukseen kohdistuvista leikkauksista (Minja Koskela vas)

Suullinen kysymys SKT 189/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.18 Minja Koskela vas: Arvoisa puhemies! Kaikki täällä salissa tunnistavat talouden heikon tilanteen, ja silti täällä käydään kummallista kilvoittelua siitä, kuka alentaa veroja eniten. Verotus ei ole mikään itseisarvo, mutta olen kyllä suoraan sanottuna ihmeissäni tästä tulopuolen sivuuttamisesta, kun se on talouden tasapainottamisen kannalta aivan keskeisessä asemassa.

On syytä varmaan muistuttaa, mitä niillä veroilla tehdään. Niillä rahoitetaan esimerkiksi koulutusta. Oikeistohallitus on jälleen pettänyt koulutuslupauksen ja leikannut koulutuksesta useita kertoja. 120 miljoonan euron leikkaus ammatilliseen koulutukseen on kenties hävyttömän, ja myös SDP jättäisi omassa vaihtoehdossaan leikkauksesta voimaan jopa 100 miljoonaa euroa. [Sinuhe Wallinheimo: Ohhoh!] Me katsomme vasemmistossa, että koulutukseen panostaminen on välttämättömyys, joka maksaa itsensä takaisin.

Kysynkin valtiovarainministeriltä: kun hallitus kerran jatkuvasti väittää tavoittelevansa kasvua ja kun koulutus on tutkitusti kasvun ajuri, niin miksi te leikkaatte koulutuksesta ja samalla talouden elpymisestä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.19 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En tiedä, kuka täällä salissa niitä veroja nyt sitten alentaa eniten, mutta te niitä ainakin nostatte eniten. [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] Vaihtoehtobudjetissanne se oli noin kuusi miljardia euroa. En uskalla edes ajatella, minkälaisia dynaamisia vaikutuksia sillä olisi yhteiskuntaan, työllisyyteen, yrittämiseen, tavallisiin ihmisiin, mikäli verotusta kiristettäisiin kuusi miljardia euroa.

No, mitä tulee sitten vasemmiston ajatteluun siitä, mihin tehdään minkäänlaisia säästöjä, ikään kuin koko tilanne tällä hetkellä yhteiskunnassa olisi aina täysin optimaalinen — esimerkiksi niin, että koulutuspolitiikassa kaikki on kunnossa, kunhan ei vain kosketa mihinkään — [Petri Huru: Rahaa tulee seinästä, eikä tarte maksaa takaisin!] niin välttämättä tämä ei ole aivan todellisuutta. Hallitus on juuri tehnyt uusia päätöksiä esimerkiksi aloituspaikkojen lisäämisestä tietyille korkeakoulualoille. Meillä on mielessä juuri sellaisia aloja esimerkiksi tekniikan puolella, joilla varmaankin on vaikutusta talouden kasvuun ja yhteiskunnan kehittymiseen. Sen sijaan välttämättä ihan kaikki alat eivät ole sellaisia.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

2.5. Suullinen kysymys valtionosuusjärjestelmästä (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 190/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.21 Harry Harkimo liik: Kiitos, arvoisa puhemies, ärade talman! Valtionosuusjärjestelmä kunnille on sotien jäljiltä tällä hetkellä täysin epäoikeudenmukainen. Minä annan teille esimerkin: Hanko ja Hamina maksavat valtiolle puolitoista miljoonaa ja heidän veroprosenttinsa on yli yhdeksän prosenttia. Kauniainen saa valtiolta 22 miljoonaa ja heidän veroprosenttinsa on 4,7 prosenttia. Tämähän on täysin epäoikeudenmukaista, että joutuu riippuen kunnasta maksamaan tuhansia euroja enemmän. [Perussuomalaisten ryhmästä: Viime kaudella!]

Nyt te yrititte saada jo korjattua tämän systeemin. Se ei onnistunut. Miksi se ei onnistunut? Nyt te olette tänään ilmoittaneet, että jollain leikkaa ja liimaa -systeemillä te yritätte saada jotain tehtyä. Tämä on täysin väärin. Tämä pitää saada korjattua. Kertokaa minulle: miten te meinaatte korjata tämän? [Vasemmalta: Hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.22 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja kuvasi hyvin sitä, miten rikki tämä meidän valtionosuusjärjestelmämme todellakin on. Siitä on kymmenen vuotta, kun se on edellisen kerran uudistettu, ja se meni rikki oikeastaan vielä pahemmin edellisen hallituksen aikana, kun tehtiin sote-uudistus ja nämä erot kuntien välillä kasvoivat aivan suunnattoman suuriksi.

Meidän olisi tässä uudistuksessa ollut mahdollista sitä maltillisesti korjata, ja haimme ja teimme pohjaesityksen. Meillä oli suurimmasta osasta kokonaisuutta yhteinen näkemys, mutta sitten se kulminoituu juuri siihen, että kun teemme kustannusneutraalisti uudistusta, jossa on voittajia ja häviäjiä, niin juuri nämä sote-erät, jotka mainitsitte, jotka selittävät myöskin näitä eroja, jotka kuvasitte, muodostuvat siksi vaikeaksi kysymykseksi. Niistä ei löytynyt tällä erää sopua.

Mutta tulemme ensi viikolla julkaisemaan kaikki laskelmat ja toivon, että niistä on hyötyä sitten tulevaisuuden uudistuksissa. Tämä uudistus tullaan tarvitsemaan pitkällä aikavälillä, ja nyt me haemme sitä, josko pystymme pienemmillä askelilla tekemään ainakin jotain korjausliikkeitä.

Lisäksi olen tänään kutsunut koolle myöskin parlamentaarisen yhteistyön ihan laajempaankin kuntien tulevaisuuteen liittyvään keskusteluun. Meillä on haasteita sekä kuntien taloudessa että demografiassa ja on tärkeää, että keskustelemme yhdessä kuntien tulevaisuudesta laajemminkin.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.23 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pienen ohikiitävän hetken verran vaikutti siltä, että valtiovarainministeri Purra ottaa vastuun tämän vaalikauden politiikasta ja Suomen ajautumisesta EU:n talouspolitiikan tarkkailuluokalle. [Naurua — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Mutta ei — jo seuraavassa hetkessä vastuu sysättiin taas edelliselle hallitukselle. [Sanna Antikainen: Uniper!] Ei ihme, vastuunkanto on vaikea laji, ja kun tulostaulu on niin armoton, tekee varmasti mieli väistää vastuuta: [Perussuomalaisten ryhmästä: Mites meni Uniper?] Euroopan heikoin kasvu, ennätyksellinen valtionvelka, ja teidän vahtivuorollanne lähes 100 000 uutta työtöntä. Se on todella karu tulos tämän vaalikauden politiikasta. [Jani Mäkelä: Elvytyspaketti oli karu!] Itse asiassa tämä työttömyys on keskeisin syy sille, että Suomessa talous ei lähde kasvuun. Luottamuspulla kalvaa meidän taloutta, ja ihmisten mielissä on työttömyyden pelko.

SDP haluaa palauttaa luottamuksen Suomen talouteen. Sen vuoksi me haluamme mieluummin helpottaa työllistymistä kuin irtisanomista. Me haluamme suunnata veronkevennykset ennen kaikkea pieni- ja keskituloisille. Meidän veropolitiikallamme suurin osa yrittäjistä hyötyy. Valtiovarainministeri Purra, milloin koittaa se hetki, [Puhemies koputtaa] jolloin te kuuntelette myös opposition esityksiä? [Sanna Antikainen: Kuunteletteko te VTV:tä?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.24 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun olin Valtioneuvostonlinnassa kävelemässä istuntoon — siellä on televisioruutu, jossa on aina muutama teksti-tv:n otsikko — niin siellä tänään luki, että kuluttajien luottamus oli vahvistunut. En ole ehtinyt uutisia lukea tässä päivän mittaan, mutta otsikko ainakin mielestäni oli positiivinen. Vastaavasti eilenkö kerrottiin, että ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2021 suomalaiset aikovat käyttää jouluun hieman enemmän rahaa kuin aiemmin. Minusta nämä ovat ihan hyviä pieniä uutisia. [Suna Kymäläinen: Kodittomat ja lapsiperheet käyttävät kyllä varmastikin!]

Minulla ei ole mitään tarvetta vähätellä tätä vaikeaa tilannetta, ja mielestäni — puhun nyt ihan rehellisesti itsestäni — minä kyllä kannan tästä tilanteesta aika tavalla vastuuta ja olen tehnyt finanssipoliittisia päätöksiä, jotka eivät välttämättä poliittisesti ole pelkästään positiivisia. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ja sakset heiluu!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

16.25 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mekin mielellämme kuulisimme lisää pieniä ja suurempiakin positiivisia uutisia. Vanha viisaus kuuluu, että kerro totuus mutta rohkaise, ja sitä vanhaa viisautta kannattaisi kyllä tässäkin tilanteessa hyödyntää.

Suomen tilanne on hyvin vaikea. Työttömiä on ennätyksellisen paljon, palveluita ajetaan alas, ja Suomi on todellakin nyt ajautumassa EU:n tarkkailuluokalle. Eli kyllä sitä suuntaa pitää muuttaa, ja suunnan muuttaminen edellyttää, että tavalliset suomalaiset ihmiset laitetaan keskiöön ja että pk-yrityksille luodaan paremmat toimintaedellytykset.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Edustaja Kettunen kuvasi täällä jo aiemmin keskustan ajatusta kohdistaa veronkevennykset reilummin nimenomaan sinne tavallisille keskituloisille suomalaisille, mutta kysyn vielä yritysverotuksen uudistamisesta. Eilen kommentoitte, arvoisa valtiovarainministeri, varsin positiivisesti keskustan esitystä uudistaa yritysverotusta siten, [Puhemies koputtaa] että sisään jätettäviä voittoja verotettaisiin kevyemmin. Eikö tätä kannattaisi nyt yhdessä viedä eteenpäin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.27 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja alkuun kuvasi, niin kyllä näen itse myös, että meidän yhteiskunnassa ja ehkä poliittisessa järjestelmässä tietynlainen ongelma on myopia eli likinäköisyys siitä, että välttämättä sinne kauas eivät poliitikot aina jaksa katsoa — ehkä lähemmäksi seuraavia vaaleja, ehkä vaihtoehtobudjettia tai jotain muuta. Juuri siitä syystä me olemme tässä tilanteessa, että tämä hallitus joutuu näitä toimia tekemään ja niitä ei ole riittävästi aiemmin tehty.

Mitä tulee sitten tähän alijäämämenettelyyn, joka monessa puheenvuorossa on esiin nostettu, haluan huomauttaa sen, että komissio todellakin kaipaa sitä, että alijäämä saataisiin pienemmäksi. Tässä tilanteessa komissio todennäköisesti ei tule esittämään ainakaan suuria lisäsopeutuksia tälle hallitukselle. Ja mistä se johtuu? Siitä, että me teemme niitä jo muutenkin, joten tämän alijäämämenettelyn suurimmat vaikutukset todennäköisesti tulevat kohdistumaan seuraavalle hallituskaudelle. Siksi minä olen kuvannut, että se kymmenen miljardia sopeutustarpeeksi seuraavalle hallituskaudelle ei ole lainkaan liiallinen.

Mitä tulee sitten tähän keskustankin esiin nostamaan Viron veromallin tyypilliseen verotusratkaisuun, [Puhemies koputtaa] niin kyllä, sikäli kuin se kannustaisi investointeja, se on varsin hyvä suunta. Tällaisenkin valmisteluhan kestää pidempään.

2.6. Suullinen kysymys hallituksen tekemistä talousuudistuksista (Saara-Sofia Sirén kok)

Suullinen kysymys SKT 191/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.28 Saara-Sofia Sirén kok: Arvoisa puhemies! Olemme tehneet uudistuksia, joita aikaisemmin ei ole uskallettu tehdä tai saatu aikaiseksi. Ne ovat päätöksiä, jotka eivät miellytä kaikkia eturyhmiä. Niillä ei saada nopeasti suosiota, mutta ne ovat välttämättömiä, jotta suomalaisten palvelut voidaan turvata myös tulevaisuudessa.

On rehellistä todeta, että yksikään ulkoinen seikka ei tällä hetkellä pelaa Suomen pussiin. Meillä on paljon ulkoisia haasteita ja niiden päälle vielä harteilla painavat vuosikausien tekemättömät rakenneuudistukset, ja niitä nyt tehdään.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Oppositio tarjoaa vanhaa reseptiä. Sillä reseptillä ei ole saatu kasvua 18 vuoteen. Samalla oppositio syyllistää, vaikka osa juurisyystä on juurikin näissä tekemättömissä rakenneuudistuksissa. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Kysynkin valtiovarainministeri Purralta: voisitteko kerrata, miksi on aivan välttämätöntä, että Orpon hallitus on käynnistänyt tämän suunnanmuutoksen, ja mitä merkitsisi Suomelle ja suomalaisten tulevaisuudelle, mikäli palaisimme opposition ehdotusten mukaisesti vanhaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.29 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Kun tuntuu, että vähän menee toistamiseksi, niin yhdistän tässä edustajan kysymyksen ja sitten tämän, mistä täällä oppositio moneen kertaan on puhunut, eli tämän marginaaliverotuksen ja sen, miten se vaikuttaa.

Käytin täällä eilen puheenvuoron, jossa kuvasin sitä, milloin Ruotsissa on näitä vastaavia uudistuksia tehty: 70-luvulla. Vuoden 76 vaalien jälkeen esimerkiksi lähti järkevä verokeskustelu Ruotsissa liikkeelle. Se vaikutti toki niin, että sosiaalidemokraatit hävisivät vaalit, mutta samalla tapahtui niin, että sosiaalidemokraatitkin Ruotsissa tulivat järkiinsä ja ovat kysyneet tekemään tällaisia uudistuksia siellä. Ei se ole sattumaa, että Ruotsi on vauras maa. [Mauri Peltokangas: Suomessa vähän jäljessä!] Se ei ole sattumaa, että minun ruotsalaisella kollegallani on julkinen talous, jossa velkasuhde on nelisenkymmentä. Se ei ole sattumaa, että siellä on hyvin monenlaisia yrityksiä, yhteiskunta on monella tapaa kannustava ja hyvinvointiyhteiskunta samaan aikaan. [Timo Harakka: Siis Ruotsin tielle!]

Mutta tässä Suomen mallissa edelleen monet asiat — sosiaaliturva ja hyvinvointipalvelut — kyllä ovat [Puhemies koputtaa] pohjoismaisella tasolla, mutta kun tulot eivät riitä, [Puhemies koputtaa] niin silloin meidän pitää juuri niitä edustajan peräänkuuluttamia uudistuksia tehdä. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

16.30 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ruotsista sen verran, että se on melkoinen kirsikkapuu. Kannattaa sitten katsoa, mitä muuta sieltä löytyy, vaikkapa maahanmuuttopolitiikasta tai muualta, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa] kun haetaan syitä Ruotsin menestykseen. [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Hyvät edustajat, nyt edustaja Harjanteella on puheenvuoro.

Suomen talouden tilanne on vaikea, ja syyllisiä varmasti löytyy koko salista, ja niitä löytyy sen ulkopuolelta, mutta tällä hetkellä tämän yhteisen velkalaivan kapteeni on pääministeri Orpo ja perämies olette te, valtiovarainministeri Purra. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä perämies onkin!] Sen takia täällä puhutaan tänään teistä ja teidän politiikasta.

Teidän näkemyksenne siitä, miten tätä tilannetta korjataan, lieene hallitusohjelma. Tässä tilanteessa tulostaulu tosiaan näyttää siltä, että se ei toimi. Puolitoista vuotta aikaa teillä näillä näkymin olisi korjata tilanne. Nyt kysymys kaiken kaikkiaan on: Onko teillä

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

rohkeutta valita toisin, katsoa näitä opposition budjetteja, miettiä niitä jo haitallisiksi osoittautuneita, tekemiänne päätöksiä, kuten vaikka bensaveron alennus, ja uudelleen harkita sellaisia, joilla ei ole näkyvissä mitään hyödyllisiä kasvuvaikutuksia ja jotka tulevat tosi kalliiksi, niin kuin vaikka yhteisöveron alennus? [Puhemies koputtaa] Onko teillä rohkeutta miettiä vielä uudestaan [Puhemies koputtaa] ja tehdä parempaa jälkeä loppukauden ajan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.32 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eilen vaihtoehtobudjetissa itse asiassa kehuinkin tiettyjä vihreiden ehdotuksia, mutta samaan aikaan en ole ihan varma, otanko hirvittävästi ohjeita vastaan henkilöltä, jonka mielestä ruotsalainen maahanmuuttopolitiikka on äärettömän onnistunutta. [Naurua — Timo Harakka: Valikoivaa on!]

Kyllä, hallitusohjelma on se, jota me tässä erityisesti noudatamme, mutta haluan huomauttaa, että tuolla finanssipolitiikan puolella me olemme sen jälkeen joutuneet tekemään kolme kertaa lisää toimia. Tämä kertoo aika tavalla siitä hallituksen toimintakyvystä hyvin vaikeissa oloissa. Me olemme kolme kertaa neljän puolueen koalition hallituksessa kyenneet avaamaan ohjelman ja tekemään lisää toimia, kun niitä on vaadittu. Ja haluan huomauttaa, että edelleenkin komissio, IMF ja luottoluokittajat haluavat tätä samaa lisää, eivät tätä vähemmän, ja samaan aikaan teemme uudistuksia, jotka mahdollistavat kasvua. [Timo Harakka: Eli ei mitään muutoksia!]

2.7. Suullinen kysymys veronkorotuksista (Miko Bergbom ps)

Suullinen kysymys SKT 192/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.33 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa herra puhemies! Oppositio puheenjohtaja Koskela kertoi maassa olevan työttömyyskriisi. Me perussuomalaiset emme kuitenkaan ymmärrä, miten tämä vasemmiston esittämä veronkorotuspommi olisi minkäänlainen ratkaisu työttömyystilanteeseen. Riippumattomien asiantuntijoiden erittäin varovaisen arvion mukaan vasemmistoliiton vaihtoehto ajaisi jopa 65 000 uutta — uutta — suomalaista työttömyyteen — lisää köyhyyttä ja kurjuutta. Miksi te haluatte sellaisen tulevaisuuden suomalaisille?

Emme myöskään ymmärrä, miten SDP:n vimmalli ajamat kostoveron korotusesitykset rehellisille suomalaisille yrittäjille auttaisivat Suomea saavuttamaan kestäväää talouskasvua.

Hyvä oppositio, ei tästä sosialismilla selvitä. Me perussuomalaiset emme hyväksy teidän veropommejanne, ne eivät meille käy. [Suna Kymäläinen: Tehkää jotain, että

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

työpaikkoja syntyisi!] Siispä kysyn: ymmärrätekö te, työministeri Marttinen, näitä opposition esittämiä vaihtoehtoja? [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.34 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En kyllä ymmärrä, arvoisa edustaja. [Naurua] On totta kai hienoa, että me käymme keskustelua tässä salissa eri puolueiden vaihtoehtoista [Tytti Tuppuraisen välihuuto] — edustaja Tuppurainen, on hienoa, että me käymme keskustelua tässä salissa eri puolueiden vaihtoehtoista — mutta samaan aikaan teillä on myös todella vahva vastuu siitä, että pystytte esittämään uskottavia vaihtoehtoja ja ratkaisuita, joilla tässä hetkessä kasvunäkymää voitaisiin vahvistaa.

Samaan aikaan tiedämme myös sen, että nimenomaan suomalaiset ahkerat yrittäjätähän nostavat tämän maan tästä suosta, ja ennen kaikkea te SDP:ssä lyötte heitä veromoukarilla. Millä tapaa suomalaista pk-yrittäjää rohkaisee työllistämään lisää ja palkkaamaan lisää työntekijöitä, jos te niin merkittävästi kiristätte heidän verotustaan? Mikä se kannustinvaikutus siinä on, että kyllä, nimenomaan se suomalainen pk-yrittäjä maksaa tässä SDP:n vaihtoehdossa koko laskun, ja juuri heidän varassaan meidän talouskasvu on. Me teemme uudistuksia laajalla rintamalla, [Puhemies koputtaa] jotta nimenomaan suomalaiset pk-yrittäjät voivat tässä maassa menestyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.35 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Äsken kyllä ministeri taisi puhua hieman puuta heinää, nimittäin SDP:n vaihtoehdossa suurin osa yrittäjistä hyötyy. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Ministeri Purra, tämä tarkkailuluokalle joutuminenhan kertoo juuri siitä, että teidän saksipolitiikkanne ei toimi. Se, mikä kasvaa, on työttömyys, velka, pahoinvointi, köyhyys, konkurssit.

Te olette leikanneet kaikkein pienituloisimmilta, ja te olette nostaneet tavallisen suomalaisen verotuksen korkeimmilleen kymmeneen vuoteen. Nyt kun te teette veronkevennyksiä, yllätys yllätys, te suuntaatte ne kaikkein rikkaimmille ja kaikkein varakkaimmille. Tosiasiassa teidän veronkevennyksistänne hyötyvät eniten vain ja ainoastaan 9 000 euroa kuussa tienaat, kun taas samaan aikaan tavallisille opettajille, insinööreille, kaupan myyjille ja hoitajille jää vain murusia sinne lompakkoon.

SDP on esittänyt vaihtoehdon. Se on oikeudenmukaisempi ja reilumpi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Paitsi Tampereella!] Me keventäisimme pieni- ja keskituloisten verotusta, ja siinä, missä hallitus suosii varakkaimpia, olemme tavallisen suomalaisen puolella.

Puhemies! Kysyn nyt, ministeri: Minä kyllä kuulin, että te kovasti puolustelitte tätä kaikkein suurituloisimpien veronkevennystä, [Puhemies koputtaa] ja se on hieman hämmentävää. Miksi teille on niin tärkeää puolustella suurituloisimpien veronkevennyksiä? [Puhemies koputtaa] Miksette suuntaa sitä pieni- ja keskituloisille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

16.37 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä hallitus alentaa työn verotusta noin 1,8 miljardia koko kaudellaan [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuulitteko?] tulotulovähennyksen kautta ja erilaisilla muilla instrumenteilla, ja nämä pääsääntöisesti kohdistuvat pieni- ja keskituloisille. Sen sijaan varsinainen kasvutoimi on niiden ylimpien marginaalien laskeminen 52 prosenttiin. Teidän puheenvuorossanne ikään kuin annetaan ymmärtää, että sen jälkeen nämä ihmiset eivät maksaisi tässä maassa enää veroa. 52 prosenttia lisäveroa tarkoittaa sitä, että nämä ihmiset edelleen maksavat kaikista lisäeuroistaan, esimerkiksi kun he tekevät lisää työtunteja tai ottavat toisen paikan vastaan ja ylenevät, yli puolet, 52 prosenttia, veroa valtiolle, kun samaan aikaan esimerkiksi IMF suosittelee, että nämä ylimmät marginaalit kannattaisi pitää korkeintaan 44 prosentissa. Mikäli ne ovat sitä ylempänä, niin sillä on vaikutuksia siihen talouden dynamiikkaan, työmarkkinoihin, kasvuun. Ja siellä Ruotsissa, johon mielelläni tässä asiassa taas palaan, nämä päätökset on tosiaan tehty jo aiemmin, [Puhemies koputtaa] ja siellä se oli aito kasvutoimi. Se arvioiden mukaan 80—120-prosenttisesti rahoitti itse itsensä. [Puhemies koputtaa] Sen sijaan pieni- ja keskituloisten veronalennukset, vaikka ne ovat tärkeitä, eivät rahoita itse itseään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. Nyt aika on käytetty.

2.8. Suullinen kysymys talouskasvusta ja työllisyydestä (Anders Norrback r)

Suullinen kysymys SKT 193/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Ledamot Norrback, varsågod.

Keskustelu

16.38 **Anders Norrback r:** Tack, ärade talman! Läget på arbetsmarknaderna och läget inom statsfinanserna gör att det är viktigare än någonsin att vi fortsätter att leta fram åtgärder för att stödja tillväxten.

Arvoisa puhemies! Tarvitsemme kipeästi talouskasvua. Suomella on monia vahvuuksia, ja meillä on osaamista. Tällä hetkellä talouden kannalta Suomen tärkeimpiä aloja ovat muun muassa metsäteollisuus, energia- ja teknologiateollisuus ja metalliteollisuus ja niin edelleen. Nämä ovat perinteisiä aloja, ja ne ovat meille tärkeitä, mutta tarvitsemme monipuolisen talouden, jotta emme ole riippuvaisia vain tiettyjen alojen menestyksestä. Naapurimaissamme Ruotsissa ja Norjassa esimerkiksi yritykset panostavat paljon ideoihin, ja siellä aineettomat investoinnit eli brändit, data ja patentit ovat suuremmassa roolissa, ja siellä onkin mennyt verrattain hyvin.

Kysynkin ministeri Marttiselta: miten hallitus aikoo edistää sitä, että Suomi lisää kasvualoja ja sitä kautta vahvistaa työllisyyttä? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

16.39 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustajalle oikein hyvästä kysymyksestä. Tämähän on siinä mielessä myös hyvin tärkeä aihe, mistä toivoisin, että eduskunta kävisi myös laajempaa keskustelua. Kyllä se uudistuva talous ja se, että meillä syntyy uusia innovaatioita meidän yrityksiin, vahvistavat taas vastaavasti Suomessa meidän tuottavuuskehitystä, joka on ollut valitettavasti liian heikkoa vuosien mittaan, ja vain vahva tuottavuuskehitys turvaa muun muassa sen, että meillä on tulevaisuudessa Suomessa teollisia työpaikkoja. Ilman vahvaa tuottavuuden kasvua käytännössä tämä kilpailukyvyyn säilyttäminen ja sen vahvistaminen on hyvin haastavaa.

Tämän vuoksi, herra puhemies, hallitus panostaa kautensa aikana erittäin merkittävästi julkisiin tutkimus- ja tuotekehitysmenoihin, ja tämän lisäksi vielä meidän verotuksessa on käytössä erittäin hyvät ja houkuttelevat verokannustimet nimenomaan näiden yritysten omien tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kasvattamiseen. Me teemme myös aktiivista teollisuuspolitiikkaa, ja tuemme myös suoraan sitä, että uusia teollisia investointeja saadaan liikkeelle joka puolella Suomea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

16.40 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen vahtivuorolla Suomen työttömyys on ennätystasolla. Silti hallituksen edustajat syyttelevät täällä vasemmistoa siitä, että vaihtoehtomme vähentäisi työllisyyttä, sillä te uskotte, että sosiaaliturvaleikkausten peruminen vähentää työpaikkoja. Tämä logiikka on todellisuudelle täysin vieras. Se olettaa, että suomalaiset ovat vapaaehtoisesti työttöminä, että töihin noin vaan mennään. Oikeassa elämässä työllisyys ei määrity vain sosiaaliturvaleikkausten kautta, vaikka te niin vahvasti uskotte, eivätkä työpaikat synny köyhiltä leikkaamalla. Töihin ei noin vaan mennä, sen tietävät sadattuhannet suomalaiset työttömät.

Työllisyyden tasoon vaikuttaa olennaisesti myös työn kysyntä. Vasemmisto vahvistaisi pieni- ja keskituloisten ostovoimaa, mikä tukee kulutuskysyntää ja työllisyyttä. Me palauttaisimme suojaosat, säätäisimme pitkäaikaistyöttömille työtakuun, vauhdittaisimme rakennusalan työllisyyden elpymistä ja satsaisimme koulutukseen.

Arvoisa ministeri Marttinen, uskotteko te todella, että sadattuhannet suomalaiset ovat vapaaehtoisesti työttöminä [Puhemies koputtaa] ja että heiltä leikkaamalla he työllistyvät? [Välihuutoja — Vasemmalta: Entäs 400 hoitajaa Etelä-Karjalassa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.42 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En ole koskaan tässä salissa väittänyt, että yksikään suomalainen olisi vapaaehtoisesti työttömänä. Kukaan ei varmasti näin myöskään usko. Samaan aikaan, hyvät kansanedustajat, on myös hyvä muistaa se, että kuitenkin tässä salissa teemme päätöksiä tutkittuun tietoon nojautuen. Se on, kuulkaa, vähän niin, että vasemmisto-oppositio tuntuu valitsevan aina niitä papereita, joihin uskotaan, ja toisia taas vastaavasti ei, koska nämä ovat kuitenkin taas vastaavasti näitä ekonomistien tekemiä arviointeja ja laskelmia. [Välihuutoja vasemmalta]

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Herra puhemies! Nyt on hyvä myös muistaa, hyvät kansanedustajat, että meillä on tapahtunut työllisyyden kasvussa käänne. Kaksi kuukautta peräjälkeen työllisten lukumäärä on lähtenyt kasvuun. [Arto Satonen: Aivan!] Vuoden takaiseen nähden työllisten määrä on kasvanut 25 000 hengellä, eli me näemme nyt ensimmäistä kertaa myönteistä kehitystä tässä markkinassa. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] On myös todettava SDP:n kansanedustajille, että työllisyyskehitys lähti heikkenemään vuoden 2022 lopulla, jolloin siis Marinin hallitus vielä piti valtaa. [Timo Harakka: Tämä ei ole totta ollenkaan!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

16.43 **Hilkka Kemppi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meitä vaivaa veroilla näivetetty keskiluokka, jonka Orpon hallitus on unohtanut. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eihän ole! — Oho!] Siksi keskusta esittää verouudistusta, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tyhjää paperia!] jossa esimerkiksi opettajalle, tehdasduunarille tai erilaisille työtä ahkerasti tekeville suomalaisille voisi jäädä jopa tuhat euroa lisää käteen, koska talouden kasvu lähtee ihmisistä. Työ, yrittäjyys, vanhemmuus, vaurastuminen ovat keskustalle tärkeitä asioita.

Suomalaisille jää keskiverroin vähemmän käteen, ja se näkyy kotien varallisuudessa tällä hetkellä. Keskusta esittää täällä esimerkiksi perintö- ja lahjaveron korotonta maksuaikaa, varainsiirtoveron helpotusta, perhepakettia ja yhteisöverouudistusta, jopa yrittäjävähennyksen nostoa. Miksi hallitus tekee toisin?

Arvoisa rouva varapääministeri, miksi hallitus ei ota keskustan ehdotuksia tosissaan? Miksi te suhtaudutte jo toista päivää ylimielisesti näihin ehdotuksiin salissa? [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.44 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielestäni juuri hetki sitten kehuinkin monia keskustan ehdotuksia. Ongelma vain on se, että teidän vaihtoehtobudjetissanne niille ei ole löydetty rahoitusta. Te olette tehneet erilaisia veroveivauksia ja vähentäneet ja peruuttaneet sellaisia toimia, joita tuossa keltaisessa kirjassa ei edes ole ensi vuoden budjettiin. Hyvä keskustaa ja edustaja Kemppi, tämä ei ole uskottavaa.

Ja voi, kuinka mielelläni itsekin olisin ollut näkemässä keskustan vaihtoehtopaperia silloin, kun hallitusta laitettiin kasaan, mutta ainoa, mitä te kykenitte tuomaan, oli tyhjä paperi. Teillä ei ollut pienintäkään halua tulla korjaamaan esimerkiksi sitä keskituloisen verotaakkaa. [Välihuutoja]

2.9. Suullinen kysymys hallituksen talouspäätöksistä (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 194/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Östman, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Keskustelu

16.45 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Vaikka hallitus tekisi kaiken oikein, niin jos suhdanne on heikko, niin vaikutus kasvuun, työllisyyteen ja verotuloihin on alkuun hidasta. Tämä osittain myös siksi, että sopeutustoimien onnistuminen on samaan aikaan riippuvaista myös ulkoisista, hallitsemattomista tekijöistä. Vaikeiden sopeutustoimien rinnalla hallitusohjelmaan sisältyy myös arkea kohentavia ratkaisuja: omaishoidon tuen alarajaa ja perhehoidon palkkioita korotetaan, lapsiperheiden verotusta kevennetään, työtulovähennyksen lapsikorotus nousee selvästi, [Timo Harakka: Paitsi työttömillä!] ja ruuan sekä lääkkeiden arvonlisäveron alennus tukee erityisesti pienituloisia.

Arvoisa valtiovarainministeri: eikös ole kuitenkin niin, että velkaantuneisuus ja alijäämät tarkoittavat juuri sitä, että hallituksen täytyy samanaikaisesti tehdä leikkauksia, verotusmuutoksia ja kasvuhakuista politiikkaa — niin kuin hallitus tekee — vaikka se polarisoisi mielipiteitä ja olisi poliittisesti haastavaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.46 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä, ja juuri se tästä tekeekin niin monimutkaista. Sellainen tilanne, jossa me voisimme keskittyä ainoastaan johonkin näistä edustajan luettelemista toimista, olisi paljon helpompi. Mutta samaan aikaan kun käyttötalouden menoja on välttämättä leikattava — ihan suoria menoleikkauksia, joita me emme tehneet jokaiseen budjettiin, joita me olemme päättäneet uusilla säästökierroksilla — niin samaan aikaan me olemme tehneet uudistuksia, jotka katsovat eteenpäin. Me olemme tehneet esimerkiksi vaikeassa suhdannetilanteessa myös elvyttävää politiikkaa investointien ja infrahankkeiden välityksellä. Me samaan aikaan lisäämme merkittävästi puolustukseen, turvallisuuteen, hyvinvointialueille rahoitusta. Maksamme joka vuosi yhä suurempaa määrää valtionlainan korkomenoja. Tämä on se kokonaisuus, ja siinä mielessä olen kyllä tästä hallituksesta hyvinkin ylpeä, että meillä on ollut toimintakykyä reagoida myös uusiin tilanteisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

16.47 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä alkuperäisestä kysymyksestä keskustelu meni tähän alijäämämenettelyyn ja tähän tarkkailuluokkaan, jonne todella nyt sitten Suomi päätyy. Aikaisemmin tällä kaudellahan hallitus miltei kaikki päätökset on perustellut sillä, että tämä tarkkailuluokka pitää välttää. Ymmärrän sen, että se on pirun noloa nyt, kun te joudutte sinne tukiopetukseen, mutta nyt kun sinne ollaan sitten joutumassa, niin nyt siitä onkin tehty vähän tämmöinen, että olkia kohauttamalla mennään vain eteenpäin ja todetaan, että eihän tässä ollutkaan mitään ihmeempiä. Ja kun kuuntelee tätä keskustelua, niin kaikki on siis edellisen hallituksen vika, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä, mutta kun se on!] ja niin kuin ministeri Purra totesi, ratkaisut tekee seuraava hallitus, niin että mitä tämä hallitus tässä tekee?

Arvoisa puhemies! Arvoisa valtiovarainministeri, voisitteko nyt ainakin vastata siihen kysymykseen, voitaisiinko nyt yhdessä sopia, että ei ainakaan pahenneta tätä julkisen talouden tilannetta ja jätetään se yhteisövero ennalleen? [Puhemies koputtaa] Itse asiassa te saattaisitte päästä jopa siihen omaan tavoitteeseenne vuonna 27.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.49 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Räsänen puheenvuoro taisi olla taas valmiiksi kirjoitettu, sillä se ei lainkaan kertonut tästä keskustelusta. [Joona Räsänen: Voin kuule myöntää, ettei ole ollut koskaan!] Päinvastoin täällä on kerrottu, miten vaikea tilanne on; miten tämä hallitus kantaa vastuuta omasta politiikastaan, ei edellisten hallitusten toimista; kuinka me olemme näissä ongelmissa juuri siksi, että tässä maassa on vuosikaudet tehty leväperäistä, holtitonta politiikkaa ja on lisätty menoja, vaikka tuloja ei ole ollut. Velka on kasvanut, krooniset epätasapainot ovat kehittyneet koko ajan. [Timo Harakka: Kokoomus!]

Minä en suhtaudu komission alijäämämenettelyyn olkia kohauttamalla, mutta olen kuvannut sen vaikutukset, sen, mitä se tulee tarkoittamaan. Me emme vielä tiedä tarkkoja nettomenopolkuja ja sitä sopeutustarvetta, mutta ne tulevat tässä piakkoin täsmentymään. Arvioni on se, että tälle kaudelle ei tule enää merkittävästi lisää vaatimuksia, koska me teemme niitä ilman komission vaatimuksia juuri siksi, kuten olen korostanut, että me emme tee Euroopan unionin takia näitä päätöksiä. Samaan aikaan, totta kai, me haluamme noudattaa finanssipoliittisia sääntöjä. [Puhemies koputtaa] En tiedä, haluttiinko niitä noudattaa vuonna 2020, kun edellisen kerran uhattiin komissiosta, että EDP eli alijäämämenettely on edessä, mutta tämä hallitus kyllä toimii. [Timo Harakka: Entä se veroale?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

16.50 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Talous on oikeastaan henkimaailman asioita, [Perussuomalaisen ryhmästä: Ei nyt sentäs!] ja tähän ilmapiiriin vaikuttaa valtavasti se, mitä niin sanotusti keskituloisten henki tällä hetkellä kertoo. Jos me ajatellaan, niin keskituloiset, 30 000—60 000 vuodessa tienaat, ovat suurimpia veronmaksajia, [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] jos me otetaan ne kaikkien huomioon: välilliset verot, tuloverot ja niin edelleen. Toisaalta he ovat perustellusti lähteneet siitä, että on tietty kokonaispaketti: siellä on terveyspalvelut, koulutus et cetera. Ne kaikki pienenevät tällä hetkellä. He joutuvat ostamaan niitä yksityisiltä markkinoilta. He maksavat kahteen kertaan: he maksavat veroja, he maksavat yksityisiä. Nämä työssäkäyvät ovat aina uskoneet siihen, että tämä järjestelmä toimii, mutta nyt heidän uskonsa tähän järjestelmään horjuu. Millä te palautatte näitten ihmisten uskon suomalaiseen yhteiskuntaan ja siihen, että he tunnollisina veronmaksajina saavat ne palvelut? Te siirrätte veronkevennykset sinne suurituloisiin. [Puhemies koputtaa] Täällä on puhuttu aina pienituloisista ja suurituloisista, mutta nämä keskituloiset ovat jääneet väliin. Valtiovarainministeri, millä te palautatte [Puhemies koputtaa] näitten keskituloisten uskon Suomeen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt aika on käytetty korkojen kera.

16.52 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Me palautamme uskoa ja luottamusta sillä, että me jatkamme tätä työtä. Me emme väitä, että näitä asioita ja edustajan aivan oikeutetusti kuvaamia ongelmia pystytään ratkaisemaan yhdellä hallituskaudella. Olen itse pyrkinyt olemaan tässä hyvin rehellinen,

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

mihin suuntaan Suomessa pitää mennä. Ylipäättänsä se verotaakka suomalaisella työntekijällä on korkea. Se on korkea vielä tämän hallituksen merkittävien veronalennusten jälkeenkin.

Toisaalta kun esimerkiksi on Suomessa keskituloinen versus sitten, jos verrataan ensimmäisen tuloluokan tai vaikka kymmenennen tuloluokan ihmisten käteenjäävää osuutta, niin huomataan, että me eroamme myös tässä esimerkiksi Pohjoismaista, monista Keski-Euroopan maista. Meillä jo varsin alhaisilla tuloilla lasketaan keskituloiseksi, puhumattakaan siitä, että meillä myös korkeimpaan tuloluokkaan päästään suhteellisen alhaisilla tuloilla. Tämä on tietenkin koko kansantalouden ja yhteiskunnankin kannalta merkittävä ongelma.

Mutta ei niitä veroja ja pystytä millään muulla tavalla alentamaan kuin huolehtimalla siitä, että meillä tulevaisuudessa olisi talouskasvua, ja toisaalta, että meidän menot ovat vastaavat kuin tulot, koska niin, [Puhemies koputtaa] että me velaksi jatkaisimme toimintaa koko ajan enemmän ja enemmän eikä olisi edes mitään näkymää paremmasta, me emme voi jatkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

16.53 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri, sanoitte muutama puheenvuoro sitten, että joskus poliitikoiden on vaikea nähdä kauas tulevaisuuteen. Siltä minustakin tuntuu, kun kuuntelen tätä hallituksen talouspolitiikkaa, joka sivuuttaa täysin ilmastokriisin ja luontokadon uhat ihmisille, luonnolle ja myös meidän taloudellemme.

Meille vihreille talous on väline rakentaa parempaa tulevaisuutta. Me käyttäisimme myös verotusta vähentämään yhteiskunnalle aiheutuvaa haitallista toimintaa ja samalla toki vahvistaisimme julkista taloutta. Ehdotamme vaihtoehtobudjetissa, että asettaisimme veron ympäristölle ja terveydelle haitalliselle ulkomaalaiselle krääsätaloudelle ja samalla alentaissimme kotimaisten korjauspalveluiden arvonlisäveroa. Kiertotalous ja suomalainen työ kiittäisivät. Vaihtoehtobudjetissamme on myös muita esimerkkejä, miten parannamme julkista taloutta ja vauhditamme vihreää siirtymää.

Arvoisa valtiovarainministeri, aiotteko te vihdoin tarttua tähän ehdotukseemme vihreästä verouudistuksesta, jolla vahvistamme todella julkista taloutta ja vauhditamme myönteistä kehitystä ihmisille, ympäristölle ja taloudelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.54 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituksen veropolitiikka ja verouudistukset ovat sinivalkoisia. En nimittäisi niitä vihreiksi. Mutta samaan aikaan tietenkin on tämä todellisuus, jossa näiden krääsäpakettien määrä merkittävästi lisääntyy — lukemathan ovat aivan huikeita. Totta kai tämä ongelma on havaittu esimerkiksi Euroopan unionin tasolla, jossa omassa neuvostossanikin tähän pyritään löytämään ratkaisuja. Samaa aikaan itse mielelläni vältän sellaista moralisointia myöskin tämän kysymyksen kohdalla. Se, että suomalainen ihminen tilaa Aasiasta jonkin tuotteen halvalla versus, että hän kävisi ostamassa sen käytännössä samanlaisen tuotteen vähän kalliimmalla jostakin marketista, tai se, mikäli hänellä ei ole varaa käyttää niin merkittävästi kalliimpiin tuotteisiin, että oikeasti voisi

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

tukea suomalaista tuotantoa, ei ole ihan niin yksinkertainen asia, mikä tietenkin viittaa siihen, että meidän pitäisi pystyä tekemään systeemitason isompia ratkaisuja, ei vain niin, että ne kohdistuisivat esimerkiksi yhteen maahan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

16.55 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Purra, te täällä viikosta toiseen esitätte, että teitä kiinnostaisi valtion velkaantuminen, mutta kyllä teidän bluffinne tässä on paljastunut. [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho! — Käsittämätöntä!] Oikeistohallitus nimittäin jakaa velkarahaa huolettomasti, kun omat intressiryhmät sitä pyytävät, ja vieläpä miljardikaupalla. Tässä on nyt jo useampi edustaja tänäänkin puuttunut tähän yhteisöveroon. Tosiaan vuodelle 27 hallitus on päättänyt alentaa yhteisöveroa lähes miljardilla eurolla, vaikka tämänkaltaisilla toimilla ei ole aiemminkaan saatu kasvua aikaiseksi. Aiemmat hallitukset ovat alentaneet yhteisöveroa ja työnantajamaksuja useilla miljardeilla euroilla, mutta luvattuja investointeja ja kasvua ei ole tullut. Ainoastaan osingot ovat kasvaneet ja rikkaat rikastuneet. Miksi te, ministeri Purra, uskotte, että tällä kertaa nyt kävisi jotenkin toisin? Minä kysyn teiltä, arvoisa valtiovarainministeri: onko Suomella teidän mielestänne varaa ottaa lisää velkaa vain siksi, että miljonäärien osinkotulot kasvaisivat?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.56 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen huomattavan huolestunut ja kannan huolta tämän maan velkaantumisesta. Mitä tulee sitten yhteisöveron alennukseen, niin tietenkin poliittisesti me olemme varmasti hallituksessa eri mieltä teidän kanssanne. Muistuttaisin, että teidän vaihtoehtobudjetissanne kiristettiin veroja kuusi miljardia. [Aino-Kaisa Pekonen: Ei kiristetty! Se ei pidä paikkaansa!] Voin lyödä vaikka pääni pantiksi siitä, että mikä tahansa yhteisöveron alennus, [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] oli se sitten 18:aan tai 15:een, jota muun muassa edustaja Harkimo ehdotti ja ymmärtääkseni keskustakin, on kuitenkin parempi kuin se kuusi miljardia kiristystä. [Vasemmalta: Onko teidän mielestänne varaa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

16.57 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Purra, te kovasti tuossa yhdessä puheenvuorossa kaipailitte sitä, että voi kunpa olisikin joku hallitus katsonut riittävän pitkälle eteenpäin. Nyt täytyy sanoa, että te olette ehkä syyllistyneet siihen pahimpaan virheeseen, mitä tällainen pitkälle katseleva talousajattelu saattaa tuottaa, nimittäin te ette ole huomanneet katsoa siihen eteenne ja olette ikään kuin pudonneet siihen ensimmäiseen kaivoon. Nyt ollaan siinä ensimmäisessä kaivossa ja istutaan siellä pohjalla ja olemme siellä talouden alijäämämenettelyssä, mutta olemme myös toisessa alijäämämenettelyssä, nimittäin sosiaalisen eriarvoisuuden kasvu on tuonut meidät EU-komission mukaan jo myös toiselle tarkkailuluokalle.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Tämä sosiaalisen eriarvoisuuden kasvu johtuu erityisesti työttömyyden lisääntymisestä, ja haluaisinkin kysyä: mitä te aiotte tehdä nyt edelleen kasvaneelle työttömyydelle ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyydelle? Se jos mikä on ratkaiseva kysymys siinä, [Puhemies koputtaa] miten siihen seuraavaan kasvuun päästään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.59 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Nikkaselle tärkeän aiheen esille nostamisesta. — Täällä aikaisemmin kerroin siitä, miten työllisyydessä nähdään nyt ensimmäistä kertaa, onneksi, myös valoisia merkkejä. Mutta samaan aikaan on todettava, että en väheksy yhtään yli 300 000 työttömänä olevan suomalaisen tilannetta. Se on aivan selvä asia. Sen takia me teemme laajasti uudistuksia suomalaiseen yhteiskuntaan, jotta me nimenomaan saamme lisää tilaa kasvuille ja lisää tilaa suomalaisille yrityksille palkata uusia työntekijöitä — kymmeniä ja kymmeniä päätöksiä, on sitten kyse verotuksesta, työmarkkinauudistuksesta, sääntelyn purkamisesta, luvituksen uudistamisesta tai vaikka siitä, että huolehditaan, että osaavan työvoiman saatavuudesta saadaan pidettyä huolta. Käyn hyvin tiiviisti keskustelua työllisyysalueiden kanssa ja olen hyvin voimakkaasti myös kannustanut kuntia ja kaupunkia tarttumaan tässä hetkessä pitkäaikaistyöttömien tilanteeseen, mutta selvää on se, että me teemme kaiken voitavan, jotta heitä voidaan auttaa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.10. Suullinen kysymys Itä-Suomen elinvoiman vahvistamisesta (Timo Vornanen tv)

Suullinen kysymys SKT 195/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys, edustaja Vornanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.00 Timo Vornanen tv: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Suomen talous on kriisissä, se on meille kaikille selvää. Sekin on selvää, että tämä tilanne ei ole tämän nykyisen hallituksen aiheuttama. Tämä on seurausta pidemmältä aikaväliltä.

Suomi ei nouse koskaan tästä talouskurjuudesta, jos me emme saa rajamaakuntia mukaan tähän taloutemme nostoon. Kysymykseni menee sinne, mistä olen tullutkin, eli Pohjois-Karjalaan. Pohjois-Karjalan elinkeinoelämä, yrityselämä ja teollisuus ovat syvässä kyykyssä. Tämä on seurausta Venäjän nykyisestä tilanteesta. Idän alueelle tarvitaan pikaisia ja vaikuttavia tukitoimia, jotta muun muassa elinkeinoelämää saadaan elvytettyä. Kysyn: mitä tukitoimia hallitus aikoo tehdä itäisen alueen elinkeinoelämän, bisneksen ja elinvoimaisuuden tukemiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

17.01 **Valtiovarainministeri Riikka Purra** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja kuvaa erittäin osuvasti Itä-Suomen tilannetta. Toki lähtökohdat ovat erilaiset kuin monessa muussa osassa Suomea, mutta erityisesti nämä akuutit ja turvallisuuspolitiikkaan ja geopolitiikkaan liittyvät toimet ovat iskeneet sinne kovaa, ja myös rajan sulku, kuten kuvasin.

Jos kuvaan, mitä hallitus itäisen Suomen osalta on tehnyt, niin siellä on lukematon määrä erilaisia toimia. Jos katsotaan ensin investointeja ja infrahankkeita — niitä lähes 500 miljoonalla sinne itäiseen Suomeen on tuotu: Meillä on erilaisia tuki-instrumentteja, jotka on suunnattu paitsi Pohjois-Karjalan myös Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan suunnalle. Me olemme lisänneet aloituspaikkoja korkeakoulutukseen, yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Me olemme pääomittamassa Fingridiä, joka huolehtii kantaverkosta. Tämä mahdollistaa suuria investointeja sinne itäiselle puolelle. Me olemme panostaneet vaikkapa Outokummun seudulla mineraalialaan ja geotechiin. [Puhemies koputtaa] Meillä on erilaisia instrumentteja, jotka... [Puhemies koputtaa] — Nyt minulla loppuu aika, kun luettelen näitä, mutta tässä muutamia.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Pia Lohikosken vapautuspyyntö lakivaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 79/2025 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 28.11.2025 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 28.11.2025 kello 10.

4. Mai Kivelän vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan varajäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 80/2025 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 28.11.2025 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 28.11.2025 kello 10.

5. Keskustelualoite yritysten rahoituksen saamiseen liittyvistä haasteista ja suomalaisen rahoitusjärjestelmän roolista kasvun ja investointien edistämisessä

Keskustelualoite KA 2/2025 vp

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 5. asiana on ajankohtaiskeskustelu yritysten rahoituksen saamiseen liittyvistä haasteista ja suomalaisen rahoitusjärjestelmän roolista kasvun ja investointien edistämisessä.

Ajankohtaiskeskustelun avaa keskustelualoitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Markku Eestilä. Tämän jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskusteluun varataan aikaa yksi tunti. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.04 Markku Eestilä kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, arvoiset kollegat! Suomessa pk-yritysten rahoitus on parin viime vuoden aikana kriisiytynyt enemmän kuin EU:ssa keskimäärin. Viralliset tutkimukset eivät välttämättä tunnista tätä kehitystä keskimäärin, mutta yrittäjien alueelliset viestit kertovat toista. Erityisesti mikroyritysten lainansaanti on selvästi vaikeutunut ja laina-anomusten käsittelyajat pidentyneet.

Suomalaiset pankit ovat hyvässä kunnossa ja vakavaraisia, mikä onkin koko EU-sääntelyn tarkoitus. Pankkien ja koko pankkijärjestelmän on oltava kriisinkestäviä, mutta se ei saa johtaa siihen, että talouselämän ja maatalouden rahoitus kärsii liiallisesta riskinottokyvyn puutteesta. Onko niin, että pankkien alueellinen riskinottokyky on heikentynyt sen myötä, kun pankit ovat tiivistäneet palveluverkkoaan, jolloin rahoituksen kannalta tärkeä paikallistuntemus on heikentynyt? Ainakin yrittäjiltä tällaista viestiä tulee. Tässä yhteydessä on myös kysyttävä, onko peruspalveluluonteinen pankkipalvelu mennyt jo liian mittavassa määrin verkkoon, sillä Suomessa on paljon ihmisiä, jotka eivät syystä tai toisesta kykene asioimaan sähköisesti.

Arvoisa puhemies! Vaikka kaikki lainanotto ei tarvitse vakuuksia, on niiden merkitys rahoituksen saamisessa kiistaton. Tässä salissa me kaikki tiedämme, että asuntojen ja kiinteistöjen arvojen kehitys Suomen eri alueilla poikkeaa vahvasti toisistaan, toisin sanoen vakuuksiin nojautuva pankkirahoitus on aika pitkälle postinumerosta kiinni. Jotta tätä ongelmaa voidaan lievittää, tarvitaan Finnvera ja pankkien riskinottokyvyn lisäämistä.

Suomen talouden kehitys on tällä hetkellä valitettavan paljon erilaisten epävarmuuksien aiheuttamassa jarrutilassa, mikä on haitallista investointien ja kasvun näkökulmasta. Luonnollisesti tämä epävarmuus näkyy myös pankkien luotonannossa sekä ohjaa mahdollisesti pankkien rahaa vähäriskisiin sijoituksiin. Onko tämä kehityssuunta oikea, ja edistääkö se Suomen talouskasvua?

Kansalaisten säästämisaste on tällä hetkellä harvinaisen korkealla, ja hyvällä syyllä voi sanoa, että rahaa on. Suomalaisten kotitalouksien yhteenlaskettu talletuskanta oli syyskuun lopussa 115 miljardia euroa ja talletusten kesikorko 0,80 prosenttia. Talletuskannasta oli ylös yli talletuksia 70 miljardia euroa ja määräaikaistalletuksia 15,5 miljardia.

Arvoisa puhemies! Pankkitileillä on siis rahaa, eikä kansalaisten ostovoimassa pitäisi olla ongelmia palkankorotusten ja matalan inflaation ansiosta. Kyse on psykologiasta. Mitä tässä tilanteessa voidaan tehdä? Finnvera on jo ryhtynyt toimenpiteisiin yritysten pankkirahoituksen saatavuuden parantamiseksi. Pk-yritysten takausraja on nostettu 200 000 euroon, ja sen käyttötarkoitusta on laajennettu liiketoimintakauppoihin ja

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

esimerkiksi ajoneuvoihin. Yrittäjälainan 100 000 euron yläraja on poistettu, ja senkin käyttötarkoitusta on laajennettu joustavasti sukupolven- ja omistajanvaihdoksiin. Myös takausyhteistyötä on lisätty uusien rahoituskumppaneiden kanssa. Onko Finnveran suorien lainojen myöntövaltuutta kuitenkin edelleen lisättävä? Jos pankkitileillä olevia kansalaisten varoja halutaan entistä enemmän ohjata yrityselämän ja ehkäpä maatalouden tukemiseen, niin tulisiko valtion olla aloitteellinen sellaisen hybridirahaston perustamisessa, joka keskittyisi rahoittamaan ennen kaikkea mikro- ja pk-yrityksiä? Näin myös yritysrahoituksen liiallinen pankkiriippuvuus vähenisi.

Arvoisa puhemies! Yrittäjien mukaan suurin haaste tällä hetkellä on se, että mikro- ja pk-yritykset tarvitsevat pankkirahoitusta noin 50 000 euron molemmin puolin mutta juuri tämän kokoluokan lainahanat ovat olleet kiinni. Suomen kasvun ja investointien näkökulmasta ongelma on mittava, sillä jos Suomen mikroyritykset muodostaisivat yhden konsernin, olisi työntekijöiden määrä noin 300 000 ja liikevaihto lähes 100 miljardia. Jos näiden mikroyritysten rahoitus ei Suomessa nopeasti ja riittävässä määrin järjesty, niin uusia keskikokoisia ja suuria yrityksiä ei synny eikä tule. Viime kädessä yritysten, maatalousyrittäjien ja asunnonostajien kannalta kyse on siitä, onko suomalainen pankkijärjestelmä säädetty oikealle tasolle. Liian tiukat rahoituskriteerit eivät tue talouden dynamiikkaa ja investointeja.

Arvoisa puhemies! Juuri luin viestin, kun ajattelin tätä puhetta, että Finnvera jatkaa mikroyrityksien lainaa ja avaa lainahaun myös aloitteleville yrityksille helmikuussa 2026. — Arvoisa puhemies! Tästä on hyvä jatkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.09 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää edustaja Eestilää ja eduskunnan puhemiesneuvostoa siitä, että tämä keskustelu on tänään saatu aikaan. — Meillä suomalaisilla on valtavasti osaamista. Meillä on pitkä ja hieno maa, jonka erilaisista mahdollisuuksista pystymme kyllä saamaan kestävästi työtä ja toimeentuloa, ja sitä kautta hyvinvoinnin pohjaa. Mutta ratkaisevan tärkeää tässä kaikessa on yrittäjäys, se, että meillä on niitä suomalaisia, jotka uskaltavat tarttua toimeen ja ottavat hieman enemmän riskiä ja tekevät hieman enemmän kuin mitä yhteiskunta ehkä keskimäärin edellyttää. Tällaiset henkilöt pystyvät sitten työllistämään myös muita, pystyvät tekemään maamme mahdollisuuksista sellaisia tuotteita, jotka maailmalla käyvät kaupaksi, ja jotta yrittäjyyttä syntyy, tarvitaan toimivat rahoitusmarkkinat, jotta investoinnit ovat mahdollisia ja päästään ne maailman markkinat valloittamaan. Eli on todella tärkeää, että pääsemme tänään tätä keskustelua käymään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

17.10 Sara Seppänen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää edustaja Eestilää tämän tärkeän keskustelualoitteen tekemisestä. — Pk-yritykset ovat Suomen talouden selkäranka. Ne ovat myös meidän huoltovarmuuden perusta. Ne luovat ne työpaikat, investoivat ja pitävät yllä elinvoimaa ympäri tämän maan. Silti tällä hetkellä rahoitusmarkkinat eivät tue näitä, myöskään hallituksen tavoitteita talouskasvun lisäämisestä, ja tämä ongelma on tietysti ollut havaittavissa jo hyvin pitkään.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Tuoreiden barometrien mukaan rahoituksen saatavuus on heikentynyt vuodesta toiseen, ja yhä useampi yritys jättää hakematta rahoitusta, vaikka tämä tarve olisi ilmeinen. Syyt siihen ovat myöskin selvillä, eli kiristyneet vakuusvaatimukset, korkeat kustannukset ja oman pääoman puute. Erityisen vaikea tilanne on Itä-Suomessa. No, jos emme saa tätä rahoitusongelmaa ratkaistua, niin on aivan selvää, että myös talouskasvu jää meillä saavuttamatta. Yhteisiä ratkaisuja kaivataan, ja hallitus onkin perustanut tämän peruspankkipalvelutyöryhmän. [Puhemies koputtaa] Se on hyvä alku asian jatkokäsittelyn kannalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

17.11 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan myös yhtyä kiitoksiin: tämän ajankohtaiskeskustelualoitteen jättäjälle, edustaja Eestilälle, lämmin kiitos tästä. Tämä aihe keskusteluttaa paljon tällä hetkellä, ja itsekin olen saanut todella paljon yhteydenottoja erilaisilta yrittäjiltä: kasvuyrittäjiltä, pienyrittäjiltä, rakennusalan yrittäjiltä. Esimerkkinä rakennusalan yrityksestä on juurikin käymäni yksi keskustelu, jossa yrittäjä totesi, että pankeilta lainan saaminen tänä päivänä on äärimmäisen vaikeaa. Häinkin on ihan menestynyt yrittäjä, ja pankista saatu vastaus oli, että annettiin sijoitusvinkkejä. Hän vähän tuhahti siinä hieman näreästikin sitten, että ei hän tänne tullut sijoitusvinkkejä hakemaan vaan rahoitusta yritykselleen, ja sitä kautta kasvua hakemaan.

Kyllä nämä ovat sellaisia viestejä, joita tuolta kentältä kuuluu, että kyllä meidän kaikkien tähän pitää tarttua. Siitä iloitsenkin, että tämä taitaa olla turvallisuuden lisäksi sellainen toinen asia, joka yhdistää varmasti tässä salissa meitä kaikkia, eli me kaikki tätä rahoitusta haluamme vauhdittaa ja parantaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

17.13 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Toimin keskustan eduskuntaryhmän puheenjohtajana, ja täytyy sanoa, että tänä vuonna me ollaan käytetty ryhmäkokouksissa yhteensä tuntikausia tästä asiasta puhumiseen. Meidän edustajat saavat niin valtavasti palautetta siitä, kun on todella vaikeutunut rahoituksen saanti.

Itsekin yhdyn ja koko meidän ryhmä yhtyy siihen kiitokseen edustaja Eestilälle ja puhemiesneuvostolle, että tätä keskustelua käydään, ja toivottavasti tämä nyt johtaa myös toimenpiteisiin.

Tämähän on hyvin vaikea maasto, koska kun juttelee pankkien edustajien kanssa, niin he sanovat, että kyllä kaikille hyville, asiallisille hankkeille rahoitusta tulee järkevästi, ja emmehän me tietenkään voi määrätä vapaassa maassa pankkeja markkinataloudessa antamaan jollekin taholle lainaa, vaan meidän täytyy miettiä niitä instrumentteja, joita julkisella vallalla on. Keskustan paremmassa vaihtoehdossa, meidän vaihtoehtoasiakirjassamme, me ollaan hahmoteltu joitain keinoja: eläkevarallisuuden valjastamista, Finnveran tappiovarausten parantamista, osakesäästötilin muuttamista laajemmaksi sijoitussäästötiliksi, ja myöskin sitä, että pankkien toimintaympäristöä tarkasteltaisiin niin, että onko meillä Suomi-lisää, jotakin kansallista ylimääräistä, joka vaikeuttaa tätä rahoituksen antamista. [Puhemies koputtaa] Mutta kyllä, puhemies, tämä

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

vakuuksien järjestäminen ja Finnveran uudistaminen olisi ajankohtaista meidän mielestämme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

17.14 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn kiitoksiin edustaja Eestilän keskustelualoitteesta. Täydennän siltä osin, että oma kokemukseni on, että tämä ei ole vain alueellinen ongelma, tämä tulee vastaan myös Uudellamaalla ja kasvukaupungeissakin. Tämä on selvästi tällainen vähän niin kuin piilokustannus, ja itse asiassa on aika vaikea arvioida sen koko mittakaavaa, kun tavallaan asiat, jotka eivät tapahdu, eivät näy.

Tervehdin ilolla näitä erilaisia vaihtoehtoisia ratkaisumalleja, joita on kyllä tärkeää etsiä ja löytääkin. Varmaan meillä on paikka myös miettiä meidän pankkisääntelyäkin — se on tietysti eurooppalaista paljolti — ovatko siinä ikään kuin tasapainossa riskienhallinta ja vaihtoehtoiskustannukset. Meillähän on muitakin rahoitushaasteita Suomessa. Tämä scaleup-vaihe tällaisilla startupeilla on hankala paikka, ja sitten tämä riskiaversiivisuus näkyy meissä. Ehkä se vika on meissä omistajissa, mutta Helsingin pörssihän tunnetusti jakaa mieluummin osinkoja kuin investoi kasvuun.

Tässä on tekemisen paikka, ja se on selvää, että ollaan siinä kuopassa, mitä edustaja Nikkanen tuossa kyselytunnilla kommentoi. Jotta sieltä päästään ylös, niin lainaan suosikkihiphop-yhtyettäni MC Taakibörstaa ja sanon, että ”riskei on otettava”.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

17.15 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin kiitän tästä keskustelusta, sillä yritysrahoituksen saatavuus on tärkeää tietysti yritysten itsensä kannalta, mutta se on tärkeää myös koko kansantalouden kannalta. Tämä maa todella tarvitsee investointeja, ja ne ovat talouden yksi keskeisin ajuri. Suomen kansantalouden investointiaste on ja on jo vähän pidempäänkin ollut liian matala, ja se on yksi tahmean kasvun keskeinen syy.

Investoinnit edellyttävät aina rahoitusta, joko omaa rahoitusta, lainarahoitusta tai sitten ulkoisia sijoituksia. Verojärjestelmän tulisi kannustaa investoimaan osinkojen maksimoimisen sijaan. Lainarahoituksen saatavuuden tulisi olla riittävällä tasolla, ja sijoitusmarkkinoiden tulisi tarjota sujuvia väyliä sijoittaa kotimaisiin yrityksiin. Yritysten viestien pohjalta vaikuttaa todellakin siltä, että lainarahan saatavuudessa on merkittäviä haasteita, ja olen kuullut myös, että kaikki pienet yritykset eivät välttämättä saa edes peruspankkipalveluita, koska pankeilla ei ole lakisääteistä velvoitetta niitä yrityksille tarjota. Muutosta pankkien toimintaan siis tarvitaan, mutta miten? Siinäpä meille iso haaste. [Puhemies koputtaa] Ja kyllä, tarvitsemme myös täydentäviä instrumentteja, kuten Finnveraa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

17.16 Mikko Ollikainen r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! På det andra inhemska vill jag nu tacka ledamot Eestilä och också talmanskonferensen för det här debattinitiativet. Få saker, liksom det har kommit fram här, får vi så mycket kontakter kring som just

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

finansieringen för företagarnas investeringar, men också privathushållens möjligheter att få finansiering till exempel för att bygga ett egnahemshus eller för en bostad. Här är det vår uppgift att också för vår del försöka hitta olika lösningar som kan skapa tillväxt.

Suomi tarvitsee kasvua, ja meidän tulee keskustella siitä, miten saadaan sitä nyt eri tavoin luotua. Muun muassa koskien yritysten lainoitusta ja lainoja, on aika tärkeää, voitaisiinko vakuuksiin yritysten lainoihin tehdä jotain.

Sitten pankkien yhteiskuntavastuuta: taseet ovat kunnossa, ja näen, että se on kanssa yrittämistä, että pankit yrittävät ja ottavat riskejä, ihan kuten edustaja Harjanne tässä nosti esille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.18 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt käymässämme keskustelussa yritysten rahoituksen saatavuudesta ei kyse ole vain talouspolitiikasta, se on myös alue- ja turvallisuuspoliittinen kysymys. Tämä korostuu erityisesti katsoessani asiaa Pohjois-Suomen näkökulmasta. Pohjois-Suomessa sijaitsevat monet Suomen tulevaisuuden kannalta kriittiset toiminnot: kaivokset, akkumateriaaliketjut, energiaratkaisut, satamat, puolustuksen ja huoltovarmuuden kannalta tärkeät rakenteet sekä kasvava teknologia- ja vientiteollisuus.

Ilman toimivaa ja ennakoitavaa rahoitusta nämä investoinnit eivät synny. Se tarkoittaa, että myös Suomen kokonaisturvallisuus heikkenee. Vaikka rahoitus olisi periaatteessa tarjolla, se ei kohdennu sinne, missä kasvun ja kestävyyskannalta olisi eniten tarvetta. Erityisesti kasvuyritykset ja pääomavaltaiset hankkeet kärsivät sääntelyn ja riskimallin jäykkyydestä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kangas, olkaa hyvä.

17.19 **Antti Kangas ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää edustaja Eestilää äärimmäisen tärkeästä keskustelusta. — Olen törmännyt tähän asiaan omankin yrittäjäurani aikana, viime aikoina useita kertoja. Meidän pitää yhteiskunnassa muistaa se tosiasia, että kauniit pääkonttorit Katajanokalla eivät tuo itsessään sitä kasvua ja elämää tähän maahan. Kasvu ja tuotteet, niiden raaka-aineet, tulevat maakunnista, ja maakunnan yrittäjät tarvitsevat rahoituksen, jotta ne voivat tehdä sitä tulosta kaikkien meidän hyväksi. Mikroyritykset, pk-yritykset, ne tarvitsevat rahoitusta. Pankkien yhteiskuntavastuu on tähän asti keskustelussa kohdistunut vain siihen, että pankkien vakavaraisuus säilyy, mutta pankit tekevät nyt karkeaa aluepolitiikkaa sillä, että pankit eivät enää ota riskiä millään lailla maakunnissa. [Antti Kurvinen: Kaima puhuu järkeä!] Tarvitsee tehdä linjamuutos tähän asiaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

17.20 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Finnvera ja tietysti muutkin erityisrahoitusyhtiöt ovat olleet keskeisessä roolissa. Jos mennään vähän sinne 90-luvulle, niin kyllähän silloin Kera ja muut yhdessä nostivat Suomen, tekivät juuri sitä, mistä kollegat puhuvat eli täydensivät markkinakapeikkoja.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Mutta miksi Finnvera nykyisin käyttäytyy kuin liikepankki? Se odottaa liikepankin päätöstä ja seuraa sitten vasta, jos liikepankki etenee. Ei se näin ennen ollut. Tosin Teollisuussijoitus on aivan samanlainen toimija. Ja sitten me täällä ihmettelemme, miksi maakunnat seisovat, kyntävät ja ovat syvällä suossa.

Joten, arvoisa puhemies, kyllä tämä ongelma tiedetään, mutta olen ihmetellyt jo pitkään, miksi toiminta ei muutu — valitettavasti vastuuministeri ei ole paikalla — mutta se on aika yksinkertaista muuttaa. [Puhemies koputtaa] Oman pääoman ehtoinen juniorilainatuote tehtiin jo Sipilän hallituskaudella talousvaliokunnan myötävaikutuksella. Keinoja kyllä on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.21 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Eestilälle aivan erinomaisesta keskustelualoitteesta. — Kaksi ongelmaa on:

Ensimmäinen on tämä pankkien rahoitus. Todellakin maaseutukunnissa tuolla itärajalla Pohjois-Karjalassa rahan saanti on todella kiven alla. Hyvä ystäväni luonnehti tilannetta, että hän ei meinaa omia rahojansa saada pankista ulos muuten kuin tekemällä pankkiryöstön. [Naurua] No tämä rajumpi huumori kuvaa sitä tilannetta. Käytännössähän se on niin, että kun on investoimassa omaan yritykseensä tai perustaa uutta yritystä, niin ellei rahoitusta tule, homma on siinä.

Mutta sitten on vielä isompi ongelma, ja se iso ongelma tulee siitä, että kun tähän yritykseen monesti tarvitaan erilaisia lupia, niin niiden lupien saaminen viranomaisilta on tänä päivänä itäiseen Suomeen täysin mahdotonta. Ajatelkaa nyt vaikka, yksi konkreettinen esimerkki, navetan rakentaminen: Aivan mieletöntä byrokratiaa. Eräskin yrittäjä sanoi minulle, että kun hänellä oli yksi kohde — hänellä oli toimiva yritys ja laajentamiseksi — niin erääseen yksityiskohtaan piti tulla viisi tarkastusta. [Puhemies koputtaa] Siellä ihmisiä, viranomaisia, lappoi joka päivä sinne tontille, että mitä täällä tapahtuu. Eihän tässä ole enää mitään järkeä.

Tässä ovat ne ongelmat. Näihin pitää eduskunnan puuttua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Wickström, varsågod.

17.23 Henrik Wickström r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Haluan omasta puolestani myöskin kiittää edustaja Eestilää tästä todella tärkeästä keskustelualoitteesta. — Tässä on monta kertaa todettu jo tämä rahoitusongelma, ja ennen kaikkea kannan huolta pk-yritysten tilanteesta. Jos me katsotaan kasvunäkymiä, niin tällä hetkellä ne kuitenkin ovat parhaimmat juuri pk-sektorilla, ja kun heistä yli 40 prosenttia kokee, että suurin este kasvulle on nimenomaan rahoitusongelmat, niin tilanne on todella hälyttävä. Meidän pitäisi kaikin keinoin katsoa läpi meidän rahoitussääntelyämme, sitä, onko meillä jotain rahoitusehtoja, jotka ovat vaikeampia kuin vaikkapa muissa EU-maissa.

Samalla haluan kuitenkin nostaa esiin myöskin pankkien yhteiskuntavastuun tässä tilanteessa. Me ollaan poikkeuksellisen haastavassa tilanteessa, ja varsinkin Suomessa on se haaste, että pk-yritykset eivät lähde kasvamaan. Jos se ensimmäinen kasvuaskel on todella haastava ja koetaan haastavaksi, niin ei me saada myöskään sitten keskisuuria yrityksiä tänne Suomeen.

Toinen asia liittyy myöskin sijoituksiin, ja tässä otetaan vaikkapa esimerkiksi nuoret. Ruotsissa 78 prosenttia nuorista sijoittaa myöskin yrityksiin ja heillä on rahastosäästöjä,

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

mutta Suomessa vastaava luku on vain 37 prosenttia. [Puhemies koputtaa] Eli tämäkin kulttuuri pitäisi saada paremmalle tasolle Suomessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Fagerström, olkaa hyvä.

17.24 Noora Fagerström kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos keskustelualoitteesta edustaja Eestilälle, ja kiitos hyvistä puheenvuoroista, mitä täällä on ollut. Kyllähän tämä rahoitus ja sen saaminen on todellinen este, todellinen kasvun este, ja itseänikin yrittäjänä ja startup-sijoittajana tämä on hyvinkin lähellä. Ja oikeastaan kun miettii niitä asioita, jotka siihen vaikuttavat, niin kyllähän meillä on hyvin vahva pankkisääntely. Hallitus on luvannut käydä kansallista pankkisääntelyä läpi, ja toivottavasti sieltä löytyy jotain purettavaa. Sitten täällä on noussut esille tämä Finnvera. Itselläni taas on sellaisia kokemuksia, että Finnvera on nimenomaan ollut tässä tilanteessa avuksi yrityksille, koska pankeista on erittäin vaikea saada rahoitusta, mutta toki siellä on varmasti parannettavaa. Toivottavasti sieltä sitten apuja muutkin saisivat.

Mutta kyllä jotenkin ajattelen niin, että meidän täytyisi saada myöskin yksityistä pääomaa, yksityistä rahaa, liikkeelle. Meillä on valtavasti rahaa pankkitileillä, käyttöpankkitileillä. Voitaisiinko siihen rakentaa jonkinlaista mallia? Esimerkiksi joku rahastotyyppinen ratkaisu voisi olla hyvä.

Sitten haluan nostaa myös sen esille, että jos ajatellaan, miten Ruotsissa yritykset [Puhemies koputtaa] saavat yksityistä pääomaa, niin kyllä meidän tulisi luopua lahja- ja perintöverosta, että saataisiin aika paljonkin kasvua liikkeelle. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Reijonen, olkaa hyvä.

17.25 Minna Reijonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä rahoitusjärjestelmästä ja lainansaannista on kyllä hirveän tärkeää puhua, ja hyvä, että eduskunnassa nyt puhutaan tästä. Sen olen kuullut ja nähnyt, että yrittäjien on aika vaikea saada sitä lainaa ja se yrittäjä katsotaan monasti ihan niin kuin riskiksi. Jos sitä lainaa ollaan myöntämässä, niin se yrittäjäyys katsotaan riskiksi, mikä on todella oikeasti aika harmi.

Tuolla maaseudulla vakuuksien arvot lainoille — kun on näitä vakuuksia, niin ne talojen ja muiden arvot — ovat olleet laskemaan päin, niin että ei ole enää se kiinteistököän välttämättä niin arvokas kuin ennen on ollut. Jos ajattelee tätä maataloutta, niin tuntuu, että maatalousyrittäjät varsinkin ovat aika tiukoilla. Jotenkin voisi ehkä sanoa, että semmoinen rahoitushätätila on tuolla maataloilla ja yrittäjillä.

On todella tärkeää tätä nostaa esille, ja ihmeellisiä asioita kuulee. Joskus jopa on kerrottu näin, että helpommin on lainaa saanut autoon kuin esimerkiksi asuntoon. Jotenkin tämmöisiä ihmeellisiä asioita on. Todella tärkeä keskustelu on ja toivon, että tämä asia etenee myönteiseen suuntaan. Tärkeä asia on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.26 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Eestilää erittäin hyvästä aloitteesta, ja allekirjoittaneita myös. — Tämä on todella tärkeä kysymys senkin vuoksi, että kun katsotaan tätä meidän yrityskenttää, joka on pieniä ja keskisuuria

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

yrittäjiä täynnä, niin tämä on kuitenkin se polku, jolla niistä joskus voi tulla suuria yrityksiä tai suurempia yrityksiä. Ei mistään tyhjästä synny niitä suuria yrityksiä, vaan ne tulevat jonkun polun kautta, ja se on tässä tärkeää. Sitten vielä tässä työttömyystilanteessa ja työllisyystilanteessa jokainen työpaikka, mitä sinne syntyy ja saadaan synnytettyä, on tärkeä.

Nämä taustat ovat tässä niin kuin erittäin isoja tekijöitä, minkä takia tähän on kiinnitettävä huomiota. Itse näen, että kun nyt pankkisääntely on niin tiukkaa kuin se on, niin jos sinne jotain voi tehdä, niin on hyvä, mutta hakisin uusia malleja tähän, miten tätä voitaisiin rahoittaa. Me ollaan liian pankkiriippuvaisia tässä sektorissa, ja meidän pitäisi löytää niitä uusia malleja. Edustaja Skinnari toi tuossa muutamia esimerkkejä esiin, mutta minä toivoisin, että löydettäisiin täältä kuluttajien puolelta esimerkiksi säästöistä ja muista polkuja, [Puhemies koputtaa] millä saadaan rahoitettua näitä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen on poistunut. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

17.28 Markku Siponen kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kiitokset minunkin puolestani edustaja Eestilälle. Haluan esittää kiitoksen myöskin tuonne Savon Yrittäjille. Tiedän, että he ovat olleet myöskin puskemassa tätä aloitetta eteenpäin tänne eduskuntaan.

Todellakin rahoitusongelmat ovat yritysten kasvun ja myöskin alueiden elinvoiman este. Yrittäjät, pk-yritykset, maatilat eivät pysty investoimaan, ja tavalliset ihmiset eivät pysty rakentamaan omaa kotia. Paljon tietysti liittyy myöskin näihin vakuuksiin, joista olen kuullut sieltä omalta alueeltakin tosi hälyttäviä tietoja, että pankit näillä vakuuksilla tänä päivänä jo ohjaavat asuntojen rakentamista, yrittäjien investointeja, ja kyllä ne suuntautuvat tällä politiikalla sinne kasvukeskuksiin, mikä sitten entisestään myöskin näivettää näitä pieniä maaseutukuntia.

Pankkisääntely on tärkeä käydä läpi. Hyvä, että siihen on jo lähdetty. Keskusta on tässä omassa vaihtoehdossaan tuonut esille myöskin tämän Finnveran ja nämä tappiovarausten nostot ja myöskin tämän eläkevarallisuuden käytön näihin kasvuyrityksiin.

Ehkä kuitenkin itse näkisin nyt tärkeänä sen, [Puhemies koputtaa] että kun tämä vuosikin käyty keskustelua ja paljon on ollut puhetta, niin nyt täytyy päästä konkreettisesti eteenpäin ja tuoda esityksiä tähän saliin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

17.29 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn myös kiitoksiin edustaja Eestilälle tämän tärkeän asian nostamisesta. — Tässä on jo hyvin käynyt ilmi se, kuinka merkittävää tämä rahoituksen saatavuus on pk-yrityksille, niitten kehittymiselle ja työllistymisen mahdollisuuksille, mutta minä ottaisin sitten vielä tässä esille myöskin tämän asuntokaupan.

Kun täällä on puhuttu siitä, että meillä on asuntokauppa ollut varsin nihkeää viime aikoina, niin siinä aivan keskeinen asia on se, minkä edustaja Eestilä mainitsi puheenvuorossaan, eli että miltä postinumerolta meinaa sen asunnon ostaa. Eli maaseutukunnissa ja myöskin monissa seutukaupungeissa, varsinkin kun ollaan siellä seutukaupunkien reuna-alueilla, ei lasketa enää sille asunnolle minkäänlaista vakuusarvoa.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Saattaa olla, että jopa henkilöt, vaikka pariskunta, joista molemmat ovat työsuhteessa, eivät välttämättä saa rahoitusta siihen. Tämä on kyllä todella iso ongelma. Se on tärkeä asia, että meidän pankkijärjestelmä kestää, mutta nyt tällä hetkellä meidän pankkijärjestelmä voisi kyllä aidosti ottaa enemmän riskiä kuin ottavat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

17.30 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitän myös Eestilää tästä tärkeästä keskustelualoitteesta. — Itsekin olen yrittäjäperheestä sieltä Savosta, niin että aihe on erittäin tuttu. On tärkeää, että yritysten rahoituksesta puhutaan ja myös yrittäjyyden ja yrittäjien jatkuvuudesta. Nuorten into ostaa yrityksiä ja aloittaa yrittäjyys on korkealla. Se todettiin Nuorten yrittäjyys ja talous NYT -järjestön tekemässä tutkimuksessa. Suomen Yrittäjät on arvioinut, että Suomessa on noin 40 000 myyntiä odottavaa yritystä, ja myynnissä olevat yritykset ja yrittämisestä innostuneet pitäisikin saada kohtaamaan, eli meillä on paljon työtä Suomessa tehtävänä. Toki rahoitusta puuttuu, eli rahoituskuvio on laitettava kuntoon, mutta kaivataan myös kuntarahoitteista neuvontaa, yritysvälittäjäpalveluja ja sitä, että asiasta, kuten esimerkiksi yritysten myynnistä, puhuttaisiin enemmän. Toivotaan myös, että kouluissa opetettaisiin enemmän näitä asioita, toki siellä opetetaan jo yrittämisen perusteita, mutta opetettaisiin myös sitä, että yrityksen voi myös ostaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

17.31 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Eestilälle. Tämä on avain Suomen kasvuun, tämä on avain työpaikkoihin, jos me saamme tätä yritysten rahoitusasiaa etenemään. Olen sitä mieltä, että Suomen Basel-säännösten, vakavaraisuussäännösten, tulkinta on Euroopan tiukimpia ja pitää kääntää kivet ja kannot, että sitä voidaan eurooppalaiselle tasolle normittaa, kaikki Suomi-lisät pois. Sinänsä jo kun tästä aloitettiin keskustelu ja se meni ministeritasolle, olen huomannut, että eräs pankkiryhmä on jo ruvennut tulkintaa hieman muuttamaan. Eli meidän on tärkeää myös laittaa painetta, sen lisäksi, että toivon, että tähän tulee lainsäädäntöä.

Mitä tulee sitten Finnveraan, niin Finnvera on nimenomaan poistanut tämän mikrolainan, jolla maksuvalmiutta pystyttäisiin kohottamaan vaikeissa tapauksissa ja menemään yli tai tekemään pieniä investointeja. Jos kuulin oikein edustaja Eestilältä, niin on aivan mahtavaa, jos se nyt palautetaan. [Puhemies koputtaa] Mutta kaikki muutkin instrumentit, mitä on, [Puhemies koputtaa] pitää ottaa käyttöön ja poistaa keinotekoiset vakuuden alentamiset esimerkiksi metsien osalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Valkonen, olkaa hyvä.

17.33 **Ville Valkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rahoitusmarkkinat on talouden verenkierto, ja tällä hetkellä valitettavasti näyttää siltä, että paineet uhkaavat laskea niin paljon, että Suomi on vaarassa pyörtyä. Suomessa on jonkinlainen häiriötilanne rahoitusmarkkinoilla lievässä muodossa. Osittain sitä varmasti selittää regulaatio, osittain meidän kansantalouden yleinen jähmeys, mutta osittain myöskin pankkien oma riskien

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

karttaminen, ja kaikkiin näihin pitää löytää ratkaisuja vieraan pääoman puolella. No yhtä tärkeätä on, että me saataisiin elävämpi oma pääomaehtoinen rahoitus, niin julkinen mutta ennen kaikkea yksityinen. Myöskin meidän pörssi on jäänyt pitkälle takamatkalle muista pohjoismaisista pörsseistä. Nyt onneksi on uusi listautuminen meneillään, mutta niitä tarvittaisiin paljon enemmän. Täytyy myöskin uskaltaa puhua siitä, että Suomessa pitäisi yksityishenkilöiden antaa vaurastua ja sitä kautta osallistua rahoitusmarkkinoille. Haluaisin myöskin kiittää edustaja Eestilää tämän tärkeän aiheen esille nostamisesta. Tämä on meidän talouden kohtalonkysymyksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

17.34 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustajalle ja puhemiesneuvostolle tästä keskustelualoitteesta. Rahoituksen saatavuuden ongelmat eivät ole vain kasvuste vaan myös riski huoltovarmuudelle. Kun yritykset eivät saa rahoitusta, sukupolvenvaihdokset ja yrityskaupat jäävät toteutumatta, erityisesti kriittisillä aloilla, kuten maataloudessa. Omistajien eläköityessä tämä on vakava uhka, sillä hajautettu pk-yrityskenttä on kriittinen poikkeustilanteessa, eritoten Itä-Suomessa. Yrityksillä on lisäksi vaikeuksia avata tilejä pankkeihin. Tämä perusedellytys liiketoiminnalle ei saa muodostua esteeksi. Pankkien riskien välttely, kiristyneet vakuusehdot ja alueelliset arvovaihtelut ohjaavat investointeja pois maakunnista, mikä heikentää alueiden elinvoimaa. Tarvitsemme ratkaisuja, jotka vahvistavat pankkikilpailua, tarkastelevat sääntelyä ja edistävät vaihtoehtoisia rahoituskanavia ja turvaavat pankkipalvelut kaikkialla Suomessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

17.35 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Eestilälle. Tämä on ollut todella hyvää keskustelua. Tietysti pitää muistaa, että pankit ovat liikelaitoksia, totta kai miettivät riskejä, ja niinhän valtiollistenkin toimijoiden pitää tehdä, mutta kuitenkin siinä huomata se heidän erityistehtävänsä. Vähän ehkä oudoksun sitä, jos tähän tuodaan yksityinen sektori ja markkinakapeikat samaan keskusteluun. Silloin tietysti pitää viisaasti katsoa, millaisia rahastoja tehdään.

Kysymykseni kuuluukin ehkä laajemmin tähän suomalaiseen yritysrahoitukseen. Oma huomioni maailmaltakin on ollut se, että suomalaisen yrityksen on vaikea saada vientirahoitusta Finnveralta, toisin kuin vaikka saksalaisen, brittiläisen tai ranskalaisen. Tässä on usein kyse kymmenen vuoden, jopa 20 vuoden miljardikaupoista, ja silloin puhutaan kriittisistä mineraaleista, kriittisistä teknologioista. Miksi tämä on meillä niin vaikeaa? Vastaus on usein ollut, että no kun siellä maailmalla on riskejä. [Puhemies koputtaa] Kyllä, maailmalla on riskejä, mutta meidän tehtävä on hallita niitä riskejä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Riipi, olkaa hyvä.

17.37 **Mika Riipi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella tärkeä aloite edustaja Eestilältä, ja erinomaista keskustelua. — Tilannehan on todella niin kuin tässä puhuttiin, että meillä on suuressa osassa maata todella isoja ongelmia nimenomaan pankkien kanssa. Ja edelleen sitten tätä tilannetta, sen ehkä jopa irvokkuutta korostaa se,

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

että samaan aikaan pankit takovat jopa miljarditulosta tällä hetkellä. No, nyt tietenkin voi kysyä — hallitushan tuossa päätti yhteisöveron alennuksesta, eli ne pankitkin maksavat jatkossakin vähemmän veroja — ja me voimme penätä sitä yhteiskuntavastuuta, mutta pankit tekevät, mitä tekevät. Ehkä tässä salissa voisimme pohtia, olisiko sitä yhteisöveroa voinut vaikkapa porrastaa niin, että tämä meidän finanssisektori oltaisiinkin pistetty maksamaan vähän enemmän veroja ja sitä kautta pääomitettu sitten muun muassa sitä Finnvera ja niin edelleen, jotta se voisi toimia vahvemmin siellä markkinassa. Eli kyllä meillä tässä salissakin on työkaluja ja poliittista voimaa, jos halutaan sitä kääntää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

17.38 **Janne Jukkola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Omatkin kiitokseni edustaja Eestilälle tästä, ja muille hyvästä keskustelusta. — Tuore Suomen Yrittäjien kysely kertoo karun luvun: rahoitusvaikeuksista kärsivistä yrityksistä 45 prosenttia on joutunut jättämään hankkeita kokonaan tai osittain toteuttamatta ei siksi, ettei olisi ideoita tai kysyntää, vaan siksi, ettei tätä rahoitusta löydy. Tilanne on erityisen huolestuttava teollisuudessa, jossa 37 prosenttia yrityksistä kertoo kasvua tukevien hankkeiden tyssäävän rahoituspulaan. Ei siis ole yllätys, että joka viides yritys sanoo kasvunsa hidastuneen tämän rahoituspuutteen vuoksi.

Yhdeksi ratkaisuksi nostan kohdennetut rahoitusinstrumentit yrityksille. Pilotit osoittavat, että ne toimivat ja vapauttavat markkinaa, jossa liian moni tarvitsee julkisen takaajan. Finnvera ei halua korvata pankkeja vaan jakaa riskiä, ja siksi juuri nämä välineet vahvistavat rahoituksen saatavuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

17.39 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos myös minun puolestani Eestilälle. Oli tarkoitus itsellänikin kyseistä keskustelualoitetta tehdä. — Tänä päivänä tilanne on oikeasti se, että yrittäjät saavat jopa huumekauppiailta helpommin rahaa kuin pankeista. On harmittavaa, jos tuntuu siltä, että pankkien ei millään tavalla tarvitsisi kantaa yhteiskuntavastuuta. Pankit on kuitenkin Suomessa 90-luvun alussa pelastettu, ja pankit ovat kuitenkin aina saaneet nauttia suomalaisesta rauhallisesta yhteiskunnasta. On käsittämätöntä, että pankit eivät osallistu tällä hetkellä millään tavalla meidän suosta nousemiseen vaan päinvastoin yrittävät melkein tehdä kaikkensa, että tämä maa ei lähtisi nousuun. Tällä hetkellä on jopa sellaisia tilanteita, että kun yrittäjä haluaa avata tilin pankkiin — ei velkaa, ei lainaa, ei mitään, vaan ainoastaan tili pankkiin — hän ei saa sitä. Se on käsittämätön homma. Tai jos pankissa on tili, [Puhemies koputtaa] niin pankki vaatii saada tietää liikesalaisuuksia. Jos et niitä kerro, niin tilit menevät kiinni.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

17.40 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä on aika kattavasti jo käyty keskustelua läpi, mutta vielä joitain suoraan yrittäjiltä tulleita kommentteja, siteeraan niitä: ”Pankeilla ei ole riittävää tuotetarjontaa kasvuhakuisten yritysten rahoitustarpeeseen.” ”Lainojen takaisinmaksuajat ovat muuttuneet kohtuuttoman lyhyiksi, mikä rasittaa yritysten taloutta ja jarruttaa investointeja.” ”Vakuusarvoja

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

lasketaan aiempaa merkittävästi tiukemmin. Nyt tarvitaan usein myös kassasta rahaa, mikä voi olla mahdoton tilanne.” ”Yhteistyö ja keskusteluyhteys eri rahoittajien välillä näyttää vähentyneen.” ”Pankeilla puuttuu valmiutta tukea omistajanvaihdokseen valmistautuvia yrityksiä niin, että ne olisivat rahoituskelpoisia.” Tällaisia viestejä on tullut.

Arvoisa puhemies! Kaikki me tiedetään, että mikäli yritykset eivät saa rahoitusta, mikäli ei kotien hankintaan saa rahoitusta, niin suurin osa Suomesta näivettyy. Ja mikä erityisesti ihmetyttää, niin tämä finanssialan aktiivinen kampanjointi sen puolesta, että mitään ongelmia ei ole. Tämä on ihan käsittämätöntä. Ongelma on suuri, ja siihen eivät kyllä riitä näiden taskunliinamiesten selittelyt. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

17.42 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos, edustaja Eestilä. Tämä on erittäin ajankohtainen ja tärkeä kysymys, mistä nyt keskustellaan.

Edustaja Skinnari nosti ja avarsi tätä keskustelua minun mielestäni oivallisella tavalla. Tämä tilanne nyt on minun mielestäni merkki siitä, missä Suomessa ollaan: me katsotaan liian paljon taaksepäin emmekä tulevaisuuteen.

Ärade talman! Finansieringsgrunderna har förändrats. Bankerna har förändrats. Tidigare tyckte bankerna att man kunde låna ut bara det var en bra släkt, när de hade lokalkännedom och så vidare. Nu gör man besluten utgående från Excel-tabeller. Innovationer är svåra att bedöma utgående från Excel-tabeller. Man måste också bedöma företagarens förmåga, företagarens initiativförmåga, företagarens stresstålighet, företagarens risktagningsbenägenhet och så vidare. Det här har kommit bort och det här borde vi göra någonting åt. Dessutom har vi alltför lite av andra finansieringsinstrument än bankerna i Finland. — Tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

17.43 **Ville Kaunisto kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvokas keskustelu, ja toivoisin, että tämänkaltainen rakentava sävy välittyisi meidän eduskuntatyöstä ehkä enemmänkin suomalaisille. Se olisi arvo jo itsessään. Suomi nousee tai ei nouse pk-yritysten menestysmahdollisuuksien mukaan, ja sen takia olemme aivan keskeisen kysymyksen äärellä.

Itse näen ylisääntelyn yhtenä suurena ongelmana, ja siinä on monta tasoa. Euroopan unioni on totta kai se lähtötaso, mikä johtaa siihen ylisääntelyn määrään, ja siitä on jo raportteja niin Mario Draghilta kuin tänään nobelisti Ben Holmström nosti tämän haasteen. Jos me ylisääntelemme itsemme kaikkialta kilpailusta, niin siinä me sitten ollaan. Siihen vielä pistetään tämä suomalainen helposti ylisääntely eli Suomi-lisä ja lisätään vielä pankkien varovaisuus, niin on kokonaisuus sellainen, että me pelätään menestystä, ja se ei kyllä ole oikea resepti kovassa kilpailussa maailmassa. Eli rohkeutta peliin ja pelisilmää käyttöön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

17.44 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalainen yrittäjyys, erityisesti pk- ja perheyrietykset, on hyvinvointimme ja alueellisen elinvoimamme selkäranka. Viime vuosien korkeat kustannukset, talouden epävarmuus ja rahoitusmarkkinoiden kiristyminen ovat tehneet yritysten arjesta hankalampaa. Kun neljä kymmenestä teollisuuden pk-yrityksestä kertoo, että rahoituksen puute on estänyt kasvua, kyse ei ole yksittäisestä ongelmasta. Meillä on rahoitusmarkkina, joka ei toimi. Pankkien riskienhallinta on kiristynyt, kilpailu vähentynyt, ja pankit välttelevät riskiä sen sijaan, että hallitsisivat sitä. Lopputuloksena kasvuhaluiset ja -kykyiset yritykset jäävät ilman rahoitusta. Tämä on talouskasvun tulppa, joka uhkaa työpaikkoja ja investointeja.

Tämä keskustelu on todellakin tarpeellinen. Kiitos siitä edustaja Eestilälle. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.45 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on ollut monia hyviä kysymyksiä ja monia näkökulmia nostettu esiin, Eestilä omassa puheenvuorossaan ensin, ja sitten täällä sitä on täydennetty monelta eri näkökulmalta. Jos katsotaan, kuinka tärkeä kysymys tämä on esimerkiksi eri puolilla maata, niin jos yritystoiminta vähenee jostain maaseudultakin, niin sehän tarkoittaa näivettymistä myös muulla tavalla sillä alueella, ja taas se kierre on siellä huonompaan suuntaan. Tämä on tärkeä kysymys monella tavalla.

Kun itse olen tällainen pragmaattinen ja yritän lähestyä näitä asioita niin, että miten näitä ratkaistaan, niin nyt mieltäisin tässä koko ajan sitä, että kun täällä on kysymykset nyt heitetty ilmaan, niin mitkä ovat ne meidän ratkaisukeinot tästä eteenpäin, mitä asioita nyt hallitus ottaa työkseen ja niin poispäin. Kun täällä osataan nyt kysyä, niin viedään tätä nyt eteenpäin ja saadaan tähän ratkaisuja. Se olisi minusta tässä keskustelussa iso asia, jos me saadaan tästä joku semmoinen viesti aikaiseksi ja jokin liikahtaa ja sitten me saadaan niitä asioita eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

17.46 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä on mies- ja naismuistiin yksi parhaimpia keskusteluja, mitä täällä salissa on käyty. Loistavia ideoita, vähän laatikon ulkopuolisiakin, on tullut jokaisesta ryhmästä. Täytyy sanoa, että montakin komppaan.

Ehkä sellainen asia, mitä täällä nyt ei hirveästi ole vielä mainittu, on se, että kyllähän tähän niin sanottuun pääomaköyhyyteen ja pääomien määrään Suomessa varmasti liittyy myös tämä perintö- ja lahjavero. Se on herkkä aihe ja herättää monia intohimoja moneen suuntaan, mutta kyllä me keskustassa oltaisiin valmiita tarkastelemaan, mitä siinä voitaisiin vielä tehdä, niin että meillä olisi pääomia, joita sitten voisi valjastaa myös sinne rahoitukseen. Nyt on hyvä, että perintöverolle tulee maksuaikaa, mutta myös lahjaverolle pitäisi meidän mielestä tulla maksuaikaa, koska sillä on merkitystä sukupolvenvaihdoksissa.

Allekirjoitan edustaja Skinnarin havaintoja Finnveran vientiluototuksesta. Olen kuullut ihan samaa asiaa. Mainitsen edustaja Satosen esiin ottaman asuntojen rakentamisen ja ostamisen, myymisen. Siis meillä on pientalojen tuotanto aivan romahtanut Suomessa tällä hetkellä, ja omakotitalo on edelleen monen suomalaisen unelma. Siksi me keskustassa

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

mietittäisiin, miten rakennettaisiin pankkien kanssa uusi tapa saada vakuuksia oman asunnon ostamiseen ja ennen kaikkea pientalojen rakentamiseen. Tarttukaa hallituspuolueitten väki nyt tähän.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.48 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tilannekuva on hallussa, niin kuin kollega siellä vasemmalla kertoikin.

Erityinen kiitos edustaja Eestilälle tämän tärkeän asian esille nostamisesta. Tämä ongelma korostuu meillä pohjoisessa, jossa etäisyydet ovat pitkiä, investointien mittakaava suuri ja toimintaympäristö vaativampi kuin kasvukeskuksissa täällä etelässä. Kyseessä ei ole vain yritysten ongelma, tämä on koko yhteiskunnan ongelma. Kun rahoitus ei kulje sinne, missä Suomi voi kasvaa ja vahvistua, menetämme työpaikkoja, huoltovarmuutta ja itsenäisen päätöksenteon mahdollisuuksia. Samalla avaamme liikaa tilaa ulkopuoliselle omistukselle ja vaikutusvallalle aloilla, joilla kontrollin tulisi olla mahdollisimman paljon suomalaisissa käsissä. Erityisesti turvallisuuden näkökulmasta on kestävämpi, jos Euroopan unionin ja kansainvälisen sääntelyn yhteisvaikutus johtaa siihen, [Puhemies koputtaa] että strategisesti tärkeät hankkeet energian, logistiikan, datan ja kaivosmineraalien suhteen jäävät toteutumatta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

17.49 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vierustoverilleni, edustaja Eestilälle, erittäin paljon kiitoksia. Tämä keskustelualoite on hyvä, tärkeä ja ajankohtainen. — Kiinteistöjen arvo, tuolla maaseudulla varsinkin, on romahtanut, ja se aiheuttaa vaikeuksia, valtavia vaikeuksia perheille. Lainan saaminen on mennyt osittain mahdottomaksi, koska vaatimukset vakuuksista ovat todella kovat tällä hetkellä. Pankit ovat tiukkoja lainan myöntämisessä, ja tietenkin pitää olla tarkkana, mutta esimerkiksi maataloilla ollaan menty jo niin pitkälle, että pienestäkin maksuviiveestä lainanmaksussa ollaan niin ehdottomia, että annetaan tilan mennä jopa konkurssiin, ja Suomella ei ole kyllä tähän varaa.

Pienien ja keskisuurten yritysten kohdalla on myös vaikeuksia saada lainaa. Kansalaisten mahdollisuutta perustaa yrityksiä ja ennen kaikkea pitää yritystä pystyssä kohtuullisilla vaateilla pankin taholta pitää vaatia, siis pankeilta pitää vaatia.

Nostan myös musiikin monitoimiytykset, varsinkin nämä monikansalliset. Hehän saavat valtiolta rahaa, [Puhemies koputtaa] mutta meidän kotimaiset toimijat eivät niinkään. Siinä on iso epäkohta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

17.50 **Ville Skinnari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun täällä kysyttiin ratkaisuja ja ideoita, niin tässä nyt kolme sellaista:

Taustaksi se, että jos katsoo eurooppalaista pankkijärjestelmää, Yhdysvaltoja, Kiinaa ja koko maailmaa, niin kyllähän meidän pankkijärjestelmä on jäänyt vähän sinne viime vuosisadalle, ja muualla tehdään joukkovelkakirja-, bond-tyyppisiä, ratkaisuja aivan eri

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

tavalla. Dynamiikka on aivan erilaista. Mekin voimme sen tehdä. Talousvaliokunta voisi vaikka pyytää OECD:n asiantuntijat kertomaan, miten se tehdään.

Arvoisa puhemies! Toinen asia on tietysti oma pääoma. Miten saadaan se oma pääoma ja vieras pääoma sillä tavalla kasaan? Silloin tietysti pitäisi olla Finnveralla niitä työkaluja, jos ja kun halutaan tehdä lainakelpoisia päätöksiä, ja sitten sitä ammattiapua niille maatalousyrittäjille, ja kaikille yrittäjille, jotta on sellainen kestävä rahoitussuunnitelma, joka kelpaa.

Ja kolmanneksi tietysti kilpailu: halutaan tänne norjalaisia, ruotsalaisia, tanskalaisia. Kyllä pankkialallekin pitää saada kilpailua. [Puhemies koputtaa] Kyllä tässä nyt on finanssialakin mennyt samoilla sävelillä sieltä 90-luvulta saakka.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.52 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin näin. Me tässä suuressa salissa olemme keskustelleet väsymiseen asti siitä, että tästä lamasta ja kamalasta taloustilanteesta ylösnouseminen tarkoittaa sitä, että avoimen sektorin eli yksityisten yritysten pitää toimia paljon, paljon paremmin kuin nyt.

Otetaan kaksi esimerkkiä. Ensimmäinen on esimerkiksi tämä kaivosala, joka elpyy Suomessa aika hyvää vauhtia, mutta semmoista hallintoa ollaan luomassa sen ympärille, että käytännössä tänä päivänä yksikään suomalainen yritys ei lähde sille tielle lupia hakemaan. Vain suuret kansainväliset kaivosjätit pystyvät sen tekemään. Niillehän on herttaisen yhdentekevää, vaikka se maksaisi kymmenen miljardia ja vaikka viisi tai kymmenen vuotta odottaisi sitä lupaa, koska taseet riittävät siihen, mutta suomalaisilla yrityksillä eivät riitä.

Toinen esimerkki on sitten tietenkin nämä paikalliset pienet yrittäjät. He ovat joutuneet tähän hallintokurimukseen niin, että moni yrittäjä mielellään laajentaisi, jos saisi vaikka rahaa sattumalta, mikä on tänäkin päivänä epävarmaa, mutta toimintalupien, ympäristölupien, saanti on aivan mahdotonta. Meidän pitää säätää tässä salissa laki, jolla luvat on tultava tiettyinä aikoina, rakennusluvat alle vuodessa ja niin edelleen. Meidän käsissähän tämä on. [Puhemies koputtaa] Halutaanko se tehdä? En tiedä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

17.53 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä ovat edustajat Lyly ja Kurvinen kysyneet esimerkiksi niistä teoista, ja se on aivan oikein. Muistelen, että edustaja Paasi taisi käydä hallituksen kasvuteot omassa podcastissaan läpi yksitellen, ja siihen meni useampi tunti. Eli on syytä myös muistuttaa, että pääomien kasvamiseen, vaurastumiseen, siihen kasvuun on tehty valtavasti työtä, mutta se ei missään nimessä tarkoita, että se on riittävästi, mutta kyllä sen pitäisi myös olla suomalaisille pankeille signaali, että me tässä maassa haluamme kasvua ja toimia.

Samaan aikaan on myös ymmärrettävä, että kyllähän meillä on yksityisen pääoman kannalta haastava maa tämä Suomi. Siis jos me katsotaan sijoitustoimintaa, niin julkisten tietojen mukaan jo hyvätulolisista kansanedustajista aika harva täällä sijoitustoimintaa harrastaa. Eli kyllähän tämä on kansakunnan yksi suuri haaste. Siinä itse näen, että osakesäästötilin merkittävä laajentaminen ja toisaalta perintö- ja lahjaverosta luopuminen

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

olisivat niitä avaimia, millä me yksityistä pääomaa pystyttäisiin tässä maassa kasvattamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

17.54 **Sheikki Laakso ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pankit ovat tosiaan lopettaneet kilpailun lähes kokonaan. Ne ovat ottaneet taktiikaksi sen, että kun ei anneta mikroyritykselle rahaa, niin markkinan hoitaa joku pk-sektorin yritys tai sitä korkeampi, jos se pk-sektorin yrittäjäkään ei saa sitä rahaa. Eli on huomattu, että se markkina hoituu ja se rahan tarve tulee olemaan samanlainen, mutta he päättävät, ketkä sitä saavat. No, tämä taas aiheuttaa täysin kilpailun katoamisen. Porukka ei pääse tarjoamaan, ja esimerkiksi yhteiskunnan kilpailutuksien loppusumma, se, mitä ne yhteiskunnalle tulevat maksamaan, nämä kaikki kulut tulevat kasvamaan. Nytkin on todella paljon yksittäisiä tapauksia, joissa kilpailutuksen jälkeen on tarjoajia yksi tai kaksi kappaletta. Se tietää ihan tasan tarkkaan sitä, että kun kilpailu loppuu, niin kaikissa julkisen sektorin hankinnoissa kustannukset tulevat nousemaan. Tämä on senkin takia meille todella kohtalonkysymys saada tämä asia kuntoon. Jos emme mitään muuta, niin meidän tulee laittaa tältä salilta pankeille painetta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.55 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkin tähän vaikuttaa moni asia. Tämä vakuusasia, joka on täällä tullut esiin, on erittäin merkittävä asia, miten sitä pystytään ratkomaan, ja sitten se, mistä alvin alaraja lähtee liikkeelle, ja niin poispäin — tällaiset asiat, kun pienistä yrityksistä ja mikroyrityksistä puhutaan.

Arvoisa puhemies! Pyysin sen takia vielä puheenvuoron, kun mietin tässä, kun täällä on eläkeyhtiöistä puhuttu myös, että siellä varallisuutta on kohtuullisen paljon sijoitettu ja valtaosa siitä eläkevarallisuudesta on maailmalla, rajojen ulkopuolella. Nyt varmaan pitäisikin miettiä, miten eläkeyhtiöitten varallisuutta jonkinlaisilla instrumenteilla pystyttäisiin enempi sijoittamaan tänne Suomeen, koska myöskin siellä eläkeyhtiöissä, kun ne sijoittavat niitä isoja rahamääriä, se on tämmöinen työkysymys sitten, ottavatko ne 50 000 tai 100 000 pienyrityksen lainan sinne hoidettavakseen vai hoitavatko ne sata miljoonaa jonnekin muualle. Tämä on niin kuin se periaate, jota meidän pitää tässä yrittää hakea, mitä välineitä meidän pitää tähän väliin rakentaa, [Puhemies koputtaa] ja Finnvera ja muut toimijat voisivat olla siinä hyvänä esimerkkinä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

17.57 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Joo, Suomi on pääomaköyhä maa, ja tämä on yksi syy, miksi meillä on niin suppea valikoima rahoituksessa. Ruotsissahan eläkesäästöistä osa meni silleen, että työntekijä voi valita, sijoittaako hän itse osan näistä eläkesäästöistä. Tämä ei ollut täysin onnistunut, mitä olen ymmärtänyt, mutta siellä oli yksi hyöty, ja se oli se kansankapitalismi, että kansa sijoittaa ja ymmärtää, millä tavalla tätä, että sijoittaa omat rahat, voidaan hyödyntää eri tavalla.

Ärade talman! Vi har en stor skillnad mot de flesta andra länder. Vi är kapitalfattiga, och det beror förstås på vår historia. Vi har en historia som gör att vi inte har kapital, och sedan

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

har vi också kanske inte tagit vara på det kapitalet på ett så bra sätt som vi skulle ha kunnat här. Vi borde få gemene man att placera mera, precis som det kom fram också tidigare i diskussionen. — Tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

17.58 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Erittäin loistavaa keskustelua. Toivotaan, että nämä asiat myös etenevät, mitä täällä ollaan tänään nostettu esille.

Kun yritys tarvitsee tiettyjä tuotteita, kone menee rikki tai tarvitsee laajentaa, ja jos ei saa lainaa, se on kuitenkin aika kekseliäs sitten hakemaan sen, jos se on pakko saada. Siellä toiset yritykset toimivat tällä hetkellä pankkeina, koska meidän oma pankkisysteemi ei siihen pysty, ja se on minun mielestäni aika vinoutunut systeemi.

Mutta semmoinen nopea asia, mikä on tullut ihan yrittäjiltä terveisenä tänne meille, olisi tuo vakuuksien vapauttaminen. Eli kun lainaa lyhennetään, se vakuus vapautuisi siinä samassa tahdissa, jolloin voisi sitten pienempiin tai semmoisiin äkillisiin tarpeisiin sitä uutta lainaa tai rahoitusta saada. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Nyt tälle keskustelulle varattu aika lähestyy loppuaan. Viimeinen puheenvuoro keskustelualoitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle, edustaja Markku Eestilälle. Kaksi minuuttia, olkaa hyvä.

17.59 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Erittäin paljon kiitoksia, arvoisa puhemies! Se oleellinen kysymys oli, mikä viesti tästä salista tämän keskustelun jälkeen lähtee. Kaikki me tiedämme, että nämä ongelmat ovat erittäin monimutkaisia, ne liittyvät Suomen hankalaan taloustilanteeseen ja vaikuttavat pankkeihin.

Jos tästä keskustelusta nyt lähtisi vähän yhteenvetoa vetämään, mikä viesti täältä lähtee, niin kyllähän täällä Finnveran rooli on erittäin merkittävä. Valitettavasti ministeri Puisto ei tänä iltana pystynyt aikataulujen vuoksi tähän tilaisuuteen osallistumaan, kun hän olisi voinut paremmin vastata näistä Finnverassa meneillään olevista suunnitelmista, mutta joka tapauksessa voisi sanoa, että Finnveran takauskomponentit, takaustoiminta ja suorat lainat ovat erittäin arvokkaita ja niitä tulee varmasti kehittää.

Toinen, mikä täällä nousi esille, on se, että mikro- ja pk-yrityksillä ja yhdistyksillä on joskus vaikea avata pankkitiliä, eli peruspankkipalvelut. Tämä työryhmä, mikä valtiovarainministeriössä on, tällä hetkellä käsitykseni mukaan juuri tutkii, millä tavalla jopa lailla — he esityksen tekevät ilmeisesti lain muotoon — jollakin tapaa velvoitetaan pankit tarjoamaan nykyistä paremmin mikroyrityksille, pk-yrityksille ja yhdistyksille tilejä ja peruspankkipalveluja. Nämä ovat ehkä niitä asioita, mihin tämä sali pystyy sitten sekä omilla päätöksillään että poliittisilla keskusteluillaan vaikuttamaan.

Sitten tulee esimerkiksi pankkien toiminta, ja kai se nyt täytyy todeta, että kyllä pankit pikkuisen liian paljon välttelevät riskiä, ja tästä salista tänä iltana tämä viesti minun mielestäni selvästi on lähtenyt. Pankit ovat vakavaraaisia, ja ne pärjäävät hyvin. Niitten täytyy ottaa enemmän riskiä nimenomaan myös kasvukeskusten ulkopuolella ja huolehtia yritysinfrastruktuurista kauttaaltaan. Se on jo yhdenvertaisuuskysymys, jos ikään kuin pankkipalveluja hoidetaan vain kovin suppeasti tässä maassa.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Sitten, arvoisa puhemies, vielä viimeisenä: Nostin tämän keskustelun aikana tällaisen vähän uuden, ikään kuin innovatiivisen aloitteen, ja tämä kuuluu näin, niin kuin äsken luin pöytäkirjasta: Jos pankkitileillä olevia kansalaisten varoja halutaan entistä enemmän ohjata yrityselämän ja ehkäpä maatalouden tukemiseen, niin tulisiko valtion olla aloitteellinen sellaisen hybridirahaston perustamisessa, joka keskittyisi rahoittamaan ennen kaikkea mikro- ja pk-yrityksiä? Näin myös yritysrahoituksen liiallinen pankkiriippuvuus vähenisi. Eli jos kilpailua tulee markkinoille, niin silloin notkeuskin lisääntyy.

Arvoisa puhemies! Kiitän puhemiesneuvostoa tästä mahdollisuudesta käydä tämä arvokas keskustelu eduskunnan täysistunnossa. Minulla on semmoinen usko, että nämä keskustelut kuitenkin jollakin tavalla vaikuttavat, ja kyllähän Finnveraltakin tuli heti jo tälle päivälle ikään kuin tilattu tiedote — vaikka sitä ei ole tilattu — että tietyt lainat jatkuvat. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta Hallituksen esitys HE 172/2025 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan. — Keskustelu alkaa. Edustaja Hänninen.

Keskustelu

18.02 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Hyvä kollega Hannu! Turvallisuus ei synny itsestään. Se syntyy ennakoinnista, selkeistä pelisäännöistä ja toimivasta viranomaistyöstä. Hallituksen esitys laiksi Tullin hallinnosta annetun lain muuttamisesta on juuri tällainen ennakoiva ja vastuullinen toimi, jonka ytimessä on yksi keskeinen tavoite: vahvistaa Suomen turvallisuutta nykyisessä muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tulli ei ole vain tavaroiden liikettä valvova viranomainen. Se on tärkeä osa kansallisen kokonaisturvallisuuden perustaa. Se on etulinjassa torjumassa salakuljetusta, huumausainekauppaa, laittomia aseita, pakotteiden kiertämistä ja harmaata taloutta. Kansainvälisen tilanteen kiristyessä ja rikollisuuden muuttuessa yhä järjestäytyneemmäksi Tullin rooli sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden takaajana on entistä tärkeämpi.

Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä Tullin hallinto tuodaan tähän päivään ja sen tehtäviä sekä toimivaltuuksia selkeytetään. Tämä on turvallisuusteko. Esityksessä vahvistetaan Tullin johtamisen rakenteita ja selkeytetään toimivaltuuksia niin, että viranomaisen kyky tehdä johdonmukaisia, oikea-aikaisia ja turvallisuutta varmistavia päätöksiä paranee. Selkeämmät rakenteet myös parantavat Tullin kykyä toimia nopeasti, tehokkaasti ja yhteistyössä muiden viranomaisten, kuten poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien, kanssa. Juuri viranomaisten saumaton yhteistoiminta on yksi suomalaisen kokonaisturvallisuuden suurimmista vahvuuksista.

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

Uudistus vahvistaa myös varautumista poikkeusoloihin. Meidän on kyettävä pitämään kiinni huoltovarmuudesta kaikissa tilanteissa, niin tänään kuin kriiseissä ja häiriötilanteissa. Tulli on keskeisessä asemassa varmistamassa, että yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömät tavarat, lääkkeet, polttoaineet ja elintarvikkeet kulkevat turvallisesti myös silloin, kun muu maailma horjuu.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on selkeä viesti myös rikollisille. Suomi ei ole heikko lenkki. Me emme salli sitä, että rajoja käytetään hyväksi laittoman toiminnan lisäämiseksi. Sen sijaan vahvistamme valvontaa, ennakoimme uhkia ja rakennamme järjestelmää, joka kestää myös tulevaisuuden haasteet. Turvallisuus on perusoikeus, ja valtion tehtävä on suojella sitä määrätietoisesti. Tämä esitys vahvistaa Tullin toimintaedellytyksiä, lisää suomalaisten turvallisuutta ja tukee koko yhteiskuntamme kriisinkestävyyttä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

18.07 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys on hyvä malliesimerkki siitä, miten hallintoa tulisi virtaviivaistaa, elikkä joustavoitetaan organisaatiota sen organisaation sisältä, jolloin se reagoi tarvittavan, riittävän nopeasti siihen tilanteeseen, mikä yllättäen syntyy. Kuten tiedetään, niin Tullilla on äärimmäisen tärkeä tehtävä valvoessaan suomalaisten turvallisuutta omissa virkatehtävissään. Samaa työtä tietenkin tekevät sekä poliisiviranomainen että Rajavartiolaitos. Heilläkin on varmasti tätä samaa asiaa pohdittu, miten nopeasti reagoidaan esimerkiksi rajalla tapahtuviin muutoksiin tai miten poliisiviranomainen reagoi uhkaan. Jos vaikka esimerkiksi teilläme tai jossakin muualla, vaikka tässä kaupungissa, tapahtuu jotakin, miten nopeasti poliisi pystyy reagoimaan.

On aivan erinomaista, että tällainen lakiesitys on tullut, ja toivon, arvoisa rouva puhemies, sitä, että me lähtisimme Suomen hallinnossa, yleensäkin valtionhallinnossa, joustavoittamaan, nopeuttamaan toimintaa, koska juuri äsken käydyssä ajankohtaiskeskustelussa koskien pankkien rahoitusta ja yleensä sitä, miten tässä maassa yritykset toimivat, edustaja Eestilän tekemästä erinomaisesta keskustelualoitteesta, nimenomaan toivottiin sitä, että joustavoitettaisiin rahoitusmarkkinaa, ja siinä nousi esille myös viranomaistoiminta esimerkiksi lupien myöntämisen muodossa. Tällaiset lakiesitykset kun menevät läpi, ne auttavat meidän yrityksiä eteenpäin, ja se on se ainoa tie, millä Suomen velat maksetaan. Mitään muuta keinoa meillä ei ole käytössä. Kun tulee työtä, työpaikkoja, tulee verotuloja ja pystymme hoitamaan yhteiskuntamme välttämättömät tapahtumat hyvin plus maksamaan ne velat, mitkä meillä on otettu. Velanotollehan tunnetusti pitäisi panna nyt sulku tämän vaalikauden aikana, muuten tässä meillä käypi huonosti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

18.09 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tulli on valtavan pitkät perinteet omaava keskeinen viranomainen, joka kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan tietysti luonteensa vuoksi, kun se kerää tullimaksuja, mutta se on myös aivan keskeisesti sisäisen turvallisuuden viranomainen. Suomellahan on EU:n jäsenmaista eniten EU:n ulkorajaa, ellei Ranskan merten takaisia alueita lasketa mukaan. Tässä mielessä Tullilla on

Pöytäkirja PTK 117/2025 vp

toki nämä molemmat tärkeät roolit: toimia toisaalta kaupan osalta tullimaksujen kerääjänä ja tavaroiden turvallisen kulun varmistajana mutta myös sitten EU:n ulkorajojen valvojana niin, että rikolliset ja rikollisten tänne tai täältä pois kuljettamat esineet eivät pääse rajoja ylittämään.

Viime aikoina Suomessa on erityisen paljon kannettu huolta esimerkiksi huumausaineongelmasta, ja tässä mielessä on tärkeää, että Tullilla on paitsi riittävät toimivaltuudet myös riittävät resurssit hoitaa omaa tehtäväänsä myös tämänkaltaisten rikosten torjunnan osalta.

Tässä mielessä on todella tärkeää, ja haluan siitä valtiovarainministeriä kiittää, että Tullin hallintoa ollaan tällä lakiuudistuksella uudistamassa ja virtaviivaistamassa niin, että hallinto on mahdollisimman joustavaa ja se tukee mahdollisimman hyvin sitten sitä Tullin varsinaista tärkeää työtä meidän jokaisen kannalta. Kannatan puhemiesneuvoston esitystä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.

7. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 28.11.2025 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.11.

Pöytäkirjan vakuudeksi: